

This file has been cleaned of potential threats.

If you confirm that the file is coming from a trusted source, you can send the following SHA-256 hash value to your admin for the original file.

90ee600807d191b58ed04a4f060dd5af87c78a4378321974c11053b9cacd8b1d

To view the reconstructed contents, please SCROLL DOWN to next page.

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

Development of Distance Education via Satellite Management Model to Develop Quality

Students in Small-sized Schools under Prachuap Khiri Khan

Primary Education Service Area Office 1

Christian University of Thailand

ชนิภา เกษรอุบล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2568

.....
นางสาวชนิภา เกษรอุบล

ผู้วิจัย

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์ ดร. ร่มย์รัมภา ณัฐธัญอดิรุจ

ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์

Ed.D. (Educational Administration)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์

Ed.D. (Educational Administration)

หัวหน้าหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภินันต์ อันทวิสิน

ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ สำเร็จลงได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. รมย์รัมภา ญัฐธัญศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่แนะนำแนวทางที่ถูกต้องในกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน จนทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์ ที่สละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จึงขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภินันต์ อันทวิสิน คณบดีคณะสหวิทยาการ ผู้ให้กำลังใจและปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทธราภรณ์ ดวงชื่น ผู้สนับสนุนให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบคุณนายสหพัฒน์ เรียงทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองฆ้อง อำเภอบางสะพานน้อย จ. ประจวบคีรีขันธ์ ผู้ที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน รวมถึงขอบคุณคณะครูโรงเรียนบ้านหนองฆ้อง อำเภอบางสะพานน้อย จ. ประจวบคีรีขันธ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การปฏิบัติการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดกระบวนการวิจัย จนทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ ทำให้มีแรงใจในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ผู้เป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาขั้นที่สูงขึ้นอีกชั้นหนึ่ง เป็นผู้ให้ความรัก กำลังใจ และการสนับสนุน ทุกๆ ด้าน รวมทั้งท่านที่เกี่ยวข้องโดยมิได้กล่าวมา ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
ชื่อผู้เขียน	นางสาวชนิภา เกษรอุบล
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.รมย์รัมภา ฌัฐธัญญศิริ, ป.ด.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, Ed.D.
ปี พ.ศ.	2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน กลุ่มทดลอง คือ โรงเรียนบ้านหนองฆ้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น 2) แบบประเมินแบบสอบถามความคิดเห็น 3) นวัตกรรม คือ การออกแบบและสร้างรูปแบบ 4) แบบประเมินรูปแบบ 5) แผนปฏิบัติการทดลอง 6) แบบประเมินก่อนและหลังการทดลอง และ 7) แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกำหนดรูปแบบ POEAR MODEL เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ทดลองในโรงเรียน ซึ่งจัดแผนปฏิบัติการที่กำหนด ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผน 2) การจัดองค์กร 3) ลงมือทำ 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และ 5) ปรับปรุงแก้ไข ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หลังการทดลอง

สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งมีค่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม/ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน/ โรงเรียนขนาดเล็ก

Christian University of Thailand

Thesis Title	Development of Distance Education via Satellite Management Model to Develop Quality Students in Small-sized Schools under Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 1
Author	Miss. Chanipa Kesornubol
Degree	Master of Education (Educational Administration)
Thesis Advisor	Dr. Rhoamrumpha Natthunatiruj, Ph.D.
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr. Choomsak Intarak, Ed.D.
A.D.	2024

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the problems in distance education via satellite management, 2) design and create distance education via satellite management model, 3) evaluate developed model, 4) compare the results of the using the distance education via satellite management model between before and after of the experiment, and 5) assess the model's efficiency, the effectiveness, and overall value. The sample consisted of administrators and teachers responsible for school operations and involved in distance education via satellite management, with a total of 12 respondents for opinionnaire. Bangkok School was selected as the experimental site. The instruments included an opinionnaire, the POEAR Model, and the evaluation form for action plan of project activities, opinionnaire, pre and post experiment, and for the model's efficiency, effectiveness and value. Statistical analysis method used in the research were mean, standard deviation, t-test (dependent) and content analysis. The results were revealed that the overall problems of distance education via satellite management model to develop quality students in small-sized schools under Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 1 were at a high level. The efficiency of the model which follows the POEAR framework; Plan, Organize, Excute, Audit, and Revise. The results of the experiment using the distance education via satellite management model to develop quality students in small-sized schools under Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 1 were at a high level. The efficiency of the model which follows the POEAR framework; Plan, Organize, Excute, Audit, and Revise was assessed. The results of the experiment showed that students' performance after implementing the distance education via satellite management model was significantly higher than before the experiment.

Likewise, the efficiency, effectiveness, and value were at a high level. It recommended that the future studies explore the application of this model in other schools and educational institutions to enhance its broader in implementation and effectiveness.

Keywords: Distance Education via Satellite Management Model, Learner Quality Development, Small-sized Schools

Christian University of Thailand

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๑
สารบัญภาพประกอบ.....	๑๒
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	15
นิยามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	18
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	34
รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	40
ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	43
การวิจัยและพัฒนา.....	47
ภูมิหลังหรือบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
ประถมศึกษาประจำบึงสามพันเขต 1	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
สรุปทบทวนวรรณกรรม.....	62

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย.....	64
ลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	68
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	69
การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ทางสถิติ.....	71
ขั้นตอนการวิจัย.....	73

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหา.....	76
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	80
ตอนที่ 3 ผลการออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	87
ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	90

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลอง การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	95
ตอนที่ 6 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	118
เอกสารอ้างอิง.....	120
ภาคผนวก	
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	126
ข การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	133
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	139
ค 1 แบบสอบถามความคิดเห็นการพัฒนาแบบการบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม.....	140
ค 2 แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัญหา การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	145
ค 3 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	149
ค 4 แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence)..<	152

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ค 5	แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม.....	155
ค 6	แบบประเมินก่อนและหลังการทดลองตามแผนปฏิบัติการ.....	158
ค 7	แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ในการใช้รูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	161
ง	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย.....	165
ประวัติผู้วิจัย.....		168

Christian University of Thailand

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	13
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	70
4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1.....	77
4.2 สถานภาพของกลุ่มทดลองเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1	79
4.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1 โดยรวม 5 ขั้นตอน.....	80
4.4 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ขึ้นวางแผน	81
4.5 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ขึ้นจัดองค์กร	83
4.6 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ขึ้นลงมือทำ.....	84
4.7 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ขึ้นตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขึ้นปรับปรุงแก้ไข.....	86
4.9 การสังเคราะห์ตัวแปรจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	90
4.11 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลอง การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	95
4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลัง การปฏิบัติการทดลอง.....	96
4.13 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม 3 ด้าน.....	97
4.14 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ.....	98
4.15 การประเมินผลการใช้รูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิผล.....	100
4.16 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านคุณค่า.....	101

สารบัญภาพประกอบ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
2.1 กรอบการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	30
2.2 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	42
2.3 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม POEAR.....	62
3.1 แบบแผนการวิจัย.....	64
3.2 ขั้นตอนการวิจัย.....	73
4.1 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	89

Christian University of Thailand

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

หลายทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม รวมถึงการศึกษามากขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยเติบโตแบบก้าวกระโดดขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะทางด้านการสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้ทุกคนทุกสถานที่สามารถติดต่อสื่อสารข้อมูลและข่าวสารต่างๆ ได้ทั่วถึงกันในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีบทบาทต่อสังคมรวมถึงการศึกษาร้อยวันไปพร้อมกัน ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาต่างๆ จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การจัดการศึกษาในรูปแบบเดิมที่มีแบบแผนอย่างเคร่งครัดอาจเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและเชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไปสู่ผู้เรียนในสถานที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีมาตรฐานเดียวกัน (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์เดอะบุคส์, 2556 อ้างถึงใน กรรณศ ประศาสน์วนิช, 2564) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระราชปณิธานในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยที่สุด จึงทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์เฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ 50 ปี พุทธศักราช 2539 ให้เป็นเครื่องหมายของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์สืบมา จึงเห็นได้ว่าพระบรมราโชบายของพระองค์ดังกล่าวได้ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้เป็นผลให้ปัจจุบันนี้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดค่านิยม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภาควิชาใจในความเป็นคนไทย และเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ต่อไป (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงสนพระราชหฤทัยอย่างยิ่งในการส่งเสริมทำนุบำรุงในด้านการศึกษ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศทรงมีส่วนช่วยเหลือหนุนอย่างมาก ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาไปจนถึงชั้นอุดมศึกษา และได้มีการจัดตั้งมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Foundation: DLF) โดยการถ่ายทอดสดการเรียนการสอนและวิชาชีพผ่านทางโทรทัศน์ 15 ช่อง สัญญาณตลอด 24 ชั่วโมงจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศล้วนได้รับการศึกษาพระราชทานเสมอเหมือนกัน ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลจึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพิ่มโดยโอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ดำเนินการจัดกิจกรรม โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกสาระได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนและครูได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักเรียนและครูมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดได้มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ในปัจจุบันมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกอากาศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นทางในรูปแบบใหม่ ประกอบกับมีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไว้บนเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียนและครูผู้สอนได้ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ สำหรับเตรียมการก่อนการสอน เช่น แผนการสอน วิดีทัศน์การออกอากาศล่วงหน้า ฯลฯ การจัดการศึกษาด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบมีเอกภาพสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับต้นสังกัดจนไปถึงระดับสถานศึกษาจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนปลายทาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสามารถจัดการศึกษาด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอีกทางหนึ่งด้วย (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2563)

การจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมุ่งเน้นการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา โดยมีกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามมาตรฐานการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมซึ่งเป็นการจัดการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนจากห้องเรียนในโรงเรียนวังไกลกังวลหรือ “โรงเรียนต้นทาง” ส่งตรงไปยังห้องเรียนในโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ หรือ “โรงเรียนปลายทาง” โดยครูจากโรงเรียนต้นทางจัดการเรียนการสอนตามตารางใน ขณะที่โรงเรียนปลายทางจะมีการทำกิจกรรมการเรียนการสอนไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน มีการถ่ายทอดออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมงเป็นประจำทุกวัน ปัจจุบันการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเป็น New DLTV โดยแบ่งระบบการทำงานออกเป็นต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนี้ 1) New DLTV ในส่วนของต้นทาง การดำเนินงาน New DLTV ในส่วนของต้นทางมีสถานีโทรทัศน์และโรงเรียนวังไกลกังวลเป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่ในการถ่ายทอดการเรียนการสอน และผลิตรายการ 2) New DLTV ในส่วนของกลางทาง การดำเนินงานของ New DLTV ในส่วนของกลางทาง เป็นการนำสัญญาณภาพและ เสียงจากห้องเรียนต้นทางที่โรงเรียนวังไกลกังวลไปยังโรงเรียนปลายทาง ซึ่งเดิมผู้รับชมปลายทาง สามารถรับชมได้ทั้งทางโทรทัศน์ผ่านระบบดาวเทียม 15 ช่อง ทาง website ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และทางมือถือผ่าน Application on Mobile นั้น ในยุค New DLTV นี้ผู้รับชมปลายทาง สามารถรับชมได้ทั้งสามช่องทางเช่นเดิม แต่มีการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้สัญญาณภาพและเสียงมีคุณภาพดีขึ้น และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้รับชมปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียน ปลายทางที่ได้ติดตั้งเครื่องรับสัญญาณไว้แล้วกว่า 16,000 โรงเรียนสามารถรับชมทางโทรทัศน์ผ่าน ระบบดาวเทียมได้ทั้ง 15 ช่อง นอกจากนี้ทั้งโรงเรียนปลายทางและประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ยังสามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาทางไกลและรับชมรายการของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้ทาง Website ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งนอกจากจะรับชมรายการได้เช่นเดียวกับระบบการถ่ายทอดผ่านดาวเทียมแล้ว ยังสามารถสืบค้น รายการย้อนหลังได้ตามต้องการ และสามารถ Download แผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน สื่อการสอน ได้ด้วย นอกจากนี้ยังมีห้องสนทนา (Web board) ที่ผู้รับชมปลายทางสามารถตั้งกระทู้สอบถามปัญหา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้งครูต้นทางและครูปลายทางสามารถเข้ามาตอบปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการสื่อสาร 2 ทาง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลของโรงเรียนปลายทางหรือปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนตนเองให้ดียิ่งขึ้น และถือว่าเป็นการจัดการศึกษาแบบ E-Learning อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ Website มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ยังเปิดช่องทางให้มีการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับ

การใช้งานอุปกรณ์การรับสัญญาณต่าง ๆ ซึ่งหากเป็นปัญหาเล็กน้อย เจ้าหน้าที่ เทคนิคประจำสถานีจะเป็นผู้ตอบปัญหาขั้นต้น แต่หากเป็นปัญหาที่ต้องมีช่างเทคนิคเข้าไปแก้ไข ก็ จะแจ้งปัญหาต่อไปยังศูนย์ DLTV ประจำเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ในส่วนของการดำเนินงาน New DLTV ในส่วนของกลางทางนี้ มูลนิธิฯ ได้มีการปรับปรุงพัฒนา Application on Mobile ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเข้าถึงการศึกษาทางไกล ซึ่งครู นักเรียน และประชาชนทั่วไปสามารถรับชมรายการของมูลนิธิฯ โดยมี Function หรือขีดความสามารถเช่นเดียวกับ Website ของมูลนิธิฯ และ 3) New DLTV ในส่วนของปลายทาง การดำเนินงาน New DLTV ในส่วนของปลายทาง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้กับคุณครูที่โรงเรียนปลายทาง โดยการ upload รายการการจัดการเรียนการสอนของทุกระดับชั้นทาง Website ของมูลนิธิฯ ล่วงหน้า 3 วัน ก่อนวันออกอากาศเพื่อให้ครูปลายทางสามารถเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เตรียมพร้อมที่จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียน เตรียมใบงาน สื่อการเรียนรู้ และ อุปกรณ์การเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนต้นทางได้ล่วงหน้า นอกจากนี้มูลนิธิฯยังจัดให้ครูทั่วประเทศได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล โดยการส่งเสริมให้ครูต้นทางและครูปลายทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางห้องสนทนา หรือ Web board บน Website ของมูลนิธิฯ ซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการ PLC หรือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาครูที่สำคัญ DLTV ช่อง 15 เป็นช่องสำหรับครูโดยเฉพาะ มีรายการให้ความรู้ พัฒนาทักษะการสอน การทำสื่อ การประเมินผล การพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ อีกด้วย มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย ฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรฝ่ายนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ได้แก่ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นฝ่าย ติดตาม ประเมินผล แนวทางการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ได้มาตรฐานด้วยเหตุนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ

ผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการดำเนินงาน สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง และใช้เป็นสื่อในการประสานงานกับบุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติต่อไป (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันมีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 56 โรงเรียน เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความดูแลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ได้รับการจัดตั้งระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ในการจัดการศึกษามาใช้ ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ ตลอดจนการบริหารโครงการในสถานศึกษาขึ้นใหม่ โดยโครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน 4 ประการคือ 1) เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงในคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน 2) เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกรับการศึกษที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้อย่างอิสระ 3) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อประชาชน กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไป กลุ่มเป้าหมายในระบบโรงเรียนและกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน และ 4) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบปัญหาในเรื่องการเตรียมการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาที่ไม่ชัดเจน การดำเนินการของครูในด้านการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ซึ่งเกี่ยวเนื่องจากการขาดแคลนครูจึงทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งครูไม่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยเนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ขาดระบบและ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการประเมินผลตามแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และหลังจากการประเมินผลแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนไม่มีการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป ซึ่งปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จึงได้ดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กมี การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อแก้ปัญหาการขาด แคลนครูในพื้นที่โรงเรียนห่างไกลเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนขนาดเล็กเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพให้มากยิ่งขึ้นต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, 2566)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้วยการให้ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อ ปรับปรุงการทำงานของบุคลากรในด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติในการทำงาน อีกทั้งช่วย ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพิ่มขึ้นใน การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

คำถามการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นอย่างไร
2. การออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นอย่างไร

3. การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นอย่างไร

4. ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลองเป็นอย่างไร

5. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.2 เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.4 เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

2.5 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของทฤษฎีและหลักการทางการวิจัยมาสังเคราะห์ประกอบด้วยทฤษฎีของเดมมิง (Deming Cycle, 1982) ทฤษฎีของเฟโยล (Fayol, 1991) ทฤษฎีของกูลิค และเออร์วิก (Gulinck and Urwick, 1937) หลักการแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน และรายละเอียดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ กรธรรศ ประศาสน์วนิช (2564) และนิตยาพร เงินจันทร์ (2565) ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1.กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

1.1 ทฤษฎีของเดมมิง (Deming, 1982) เป็นวงจรการบริหารงานคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 1) Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะ การดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ 2) Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ (เช่น คณะกรรมการหรือหน่วยงานของคณะ) มีวิธีการ ดำเนินการ เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการมีการจัดการเรียนการสอน 3) Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ และ 4) Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้างหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

1.2 ทฤษฎีของ เฟโยล (Fayol, 1991) เน้นเน้นการบริหารจัดการรอบด้านและครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติการการจัดโครงสร้างองค์กร ไปจนถึงการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่วางไว้หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ทฤษฎีของเขามักถูกเรียกว่า POCCC ซึ่งมีดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้ เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต 2) การจัดการองค์กร (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจำต้องให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ 3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งงานต่าง ๆ ของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งกระทำให้สำเร็จผลด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน 4) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงของทุกคนให้เข้ากันได้ และ

กำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน และ 5) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้ล่วงหน้า

1.3. ทฤษฎีของ กุลิก และเออร์วิก (Gulick and Urwick, 1937) ซึ่งได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCoRB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ 1) Planning การวางแผน เป็นการวางเค้าโครงกิจกรรม ซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) Organizing การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) 3) Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากร มาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ 4) Directing การอำนวยการ เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision-making) เป็นต้น 5) Coordinating การประสานงาน เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น 6) Reporting การรายงาน เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์กรอยู่ด้วย และ 7) Budgeting งบประมาณ เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์คืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ไว้ดังนี้

1.5.1 กรรณธศ ประศาสน์วนิช (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมพบว่า 1) การวางแผน ควรมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน ผ่านดาวเทียม 2) การจัดการ ควรจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง และสรุปสาระสำคัญจากการเรียนในแต่ละครั้ง 3) การนำผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ และ 4) การควบคุม ควรมีการสรุปผลการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลเป็นประจำ

1.5.2 นิตยาพร เงินจันทร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้คณะครู โรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผลพบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้แนวคิดวิเคราะห์ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของเดมมิง (Deming, 1982) ทฤษฎีของเฟย์โอด (Fayol, 1991) ทฤษฎีของ กุลลิค และเออร์วิก (Gulick and Urwick, 1937) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน และรายละเอียดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกรรธรส ประศาสน์วนิช (2564) และนิตยาพร เงินจันทร์ (2565) จึงกำหนดเป็นกรอบในการวิเคราะห์สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ดังตารางที่ 1.1

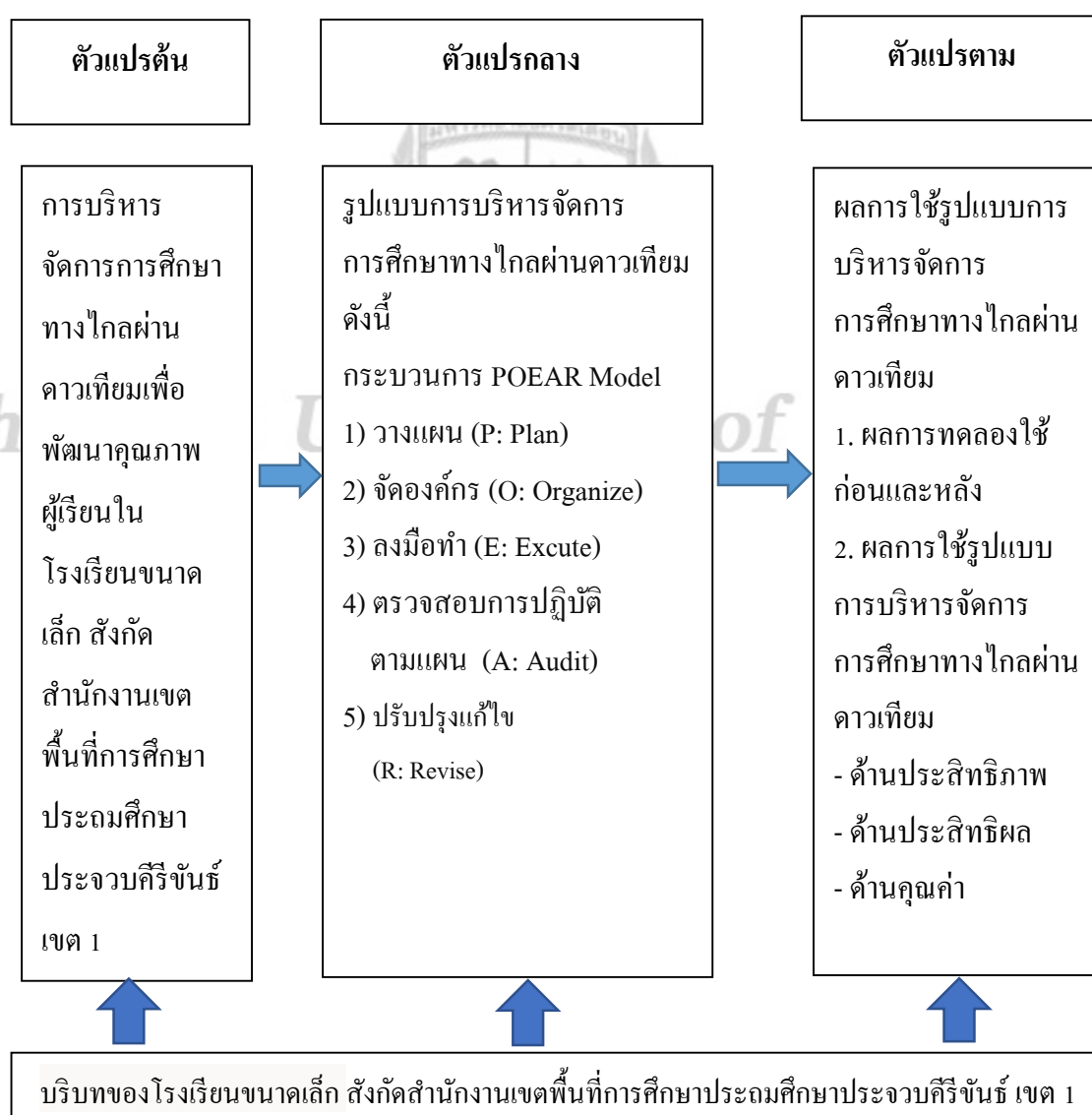

Christian University of Thailand

ตารางที่ 1.1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ทฤษฎีวงจรคุณภาพ ของเดมมิ่ง	ทฤษฎีการบริหาร จัดการ ของ อองรี ฟาโยล (1991)	ทฤษฎีการบริหารจัดการของ ลูเธอร์กูลิค และลินดัล เฮอร์วิก (1937)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)	กรรณรศ ประศาสน์วิช (2564)	นิตยาพร เงินจันทร์ (2565)	รูปแบบที่ผู้วิจัย สังเคราะห์
วางแผน (Plan)	การวางแผน (Planning)	การวางแผน (Planning)	วางแผน (Planning)	การวางแผน (Planning)	การวางแผน (Planning)	วางแผน (P: Plan)
การปฏิบัติ (Do)		การบริหารงานบุคคล/ การบริหารงบประมาณ	ขับเคลื่อนดำเนินงาน (Process)		การปฏิบัติ (Do)	จัดองค์กร (O: Organize)
	การจัดองค์กร (Organizing)	การจัดองค์กร (Organizing)		การจัดการ (Organizing)		ลงมือทำ (E: Excute)
การตรวจสอบ (Check)	การบังคับบัญชา (Commanding)	การวินิจฉัยสั่งการ (Directing)	สรุปรายงานผล (Report)	การสั่งการ (Commanding)	การตรวจสอบ (Check)	ตรวจสอบการปฏิบัติตาม แผน (A: Audit)
การปรับปรุง (Act)	การควบคุม	การเสนอรายงาน	พัฒนางาน (Improve)	การควบคุม (Control)	การสะท้อนคิด (Reflect)	ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)
	การประสานงาน (Coordinating)	การประสานงาน (Coordinating)				

ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ดังนี้ 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) และผู้วิจัยได้นำมาปรับให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จึงกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี(Deming, 1982) ทฤษฎีของ เฟโยล (Fayol, 1991) ทฤษฎีของ กุลลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937) กรรณรศ ประศาสน์วิช (2564) นิตยาพร เงินจันทร์ (2565)รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน ได้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยกำหนดชื่อ “กระบวนการ POEAR MODEL” ประกอบด้วย 1) วางแผน (P: Plan) 2) การจัดองค์กร (O: organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)

2.ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน

3.ขอบเขตด้านตัวแปร แบ่งเป็น 4 ประเภท

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.2 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

3.3 ตัวแปรกลาง ได้แก่ ขั้นตอนในการปฏิบัติการทดลอง ได้แก่ รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม “POEAR MODEL” โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)

3.4 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลของการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยจำแนกเป็นผลของการเปรียบเทียบการปฏิบัติการ

ทดลองใช้ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ส่วนผลของการใช้รูปแบบเป็นการประเมินผลในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

4.ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาศึกษาสภาพปัญหา สร้างรูปแบบ ทดลองการใช้รูปแบบ และประเมินผลการใช้รูปแบบ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2567– กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568

นิยามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามตัวแปรที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเพื่อความเข้าใจและความเหมาะสม ถูกต้องของการดำเนินงานไว้ดังนี้

การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการ จัดกิจกรรมการเรียนที่โรงเรียนได้ทำเพื่อให้ผู้เรียน ซึ่งไม่ได้เลือกเข้าเรียน หรือไม่สามารถจะเข้า เรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติได้ กิจกรรมการเรียนที่จัดใหม่นี้จะมีการผสมผสานวิธีการ ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ การกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสัญญาณการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน

รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หมายถึง ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบ ด้านวิธีการที่แสดงขั้นตอนการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน เป็นรูปแบบในการวิจัยครั้งนี้เรียกว่า POEAR Model

วางแผน (P: Plan) หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความ สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการ จัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ในแผน กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการ จัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การ ประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ การดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึง การประเมินโครงการ การประเมินความเหมาะสมของบริบท การประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การประเมินการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึง การนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทราบ การรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการทดลองใช้รูปแบบตามกระบวนการที่ได้ออกแบบไว้โดยเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของผู้บริหารโรงเรียน แล้วก่อให้เกิดผลลัพธ์จากการวิเคราะห์สภาพ สำนวนความต้องการเพื่อนำมาวางแผน กำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงาน มีการกำกับติดตาม และรายงานผลเพื่อเกิดการพัฒนากำกับปรับปรุงที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความคุ้มค่าทั้งทางด้านงบประมาณ และผลลัพธ์

ประสิทธิผล หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้และมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

คุณค่า หมายถึง สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียน โดยส่งผลให้เกิดการบริหารงาน และมีการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การควบคุมและการสนับสนุนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน มีโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 56 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหาร และครูของโรงเรียนได้ทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในทิศทางเดียวกัน

3. ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หรือผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ ที่สนใจสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่สอดคล้องและ ตรงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการพัฒนานักเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ โดยสรุปประเด็นและสาระสำคัญที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย โดยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภูมิหลังหรือบริบทของโรงเรียน แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แนวคิดหลักการและรูปแบบของ นวัตกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

1.1 ความหมายการศึกษาทางไกล

1.2 ความสำคัญการศึกษาทางไกล

1.3 หลักการศึกษาทางไกล

1.4 องค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกล

1.5 ความเป็นมาของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

1.6 กระบวนการการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.1 ทฤษฎีของเดมมิง (Deming)

2.2 ทฤษฎี POCCC ของ อองรี เฟโยล (Henri Fayol)

2.3 ทฤษฎี POSDCoRB ของ กุลลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3.1 ความหมายของรูปแบบ

3.2 รูปแบบเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3.2.1 วางแผน (P: Plan)

3.2.2 การจัดองค์กร (O: Organize)

3.2.3 ลงมือทำ (E: Excute)

3.2.4 ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit)

3.2.5 ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.1 ประสิทธิภาพ

4.2 ประสิทธิภาพ

4.3 คุณค่า

5. การวิจัยและพัฒนา

5.1 ความหมายของการวิจัยและการพัฒนา

5.2 ความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา

5.3 ลักษณะของการวิจัยและการพัฒนา

5.4 ประเภทของการวิจัยและการพัฒนา

5.5 กระบวนการของการวิจัยและการพัฒนา

6. ภูมิหลังหรือบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

1.1 ความหมายการศึกษาทางไกล

ระบบการศึกษาทางไกล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเป็นการลดช่องว่างและเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้มากมายหลายท่านจึงขอคำนิยามที่นักการศึกษาบางท่านได้ให้ไว้นำมาเสนอให้เห็นความหมายดังนี้

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557) ให้ความหมายการศึกษาทางไกลว่าเป็นการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างกัน มีการวางแผน เตรียมการ ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ การบริการ และการประเมินผ่านสื่อประสมทั้งที่เป็นสื่อหลักและสื่อเสริมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนปกติ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (2558) ได้กล่าวว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง ระบบการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน ทั้งสถานที่และเวลา แต่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมโยงการเรียนการสอน ทั้งสื่อการสอนในลักษณะของสื่อประสม โดยการใช้สื่อต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น ตารางเรียน เทปเสียง แผนภูมิ กราฟภาพกราฟิก หรือโดยใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมและสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์เข้ามาช่วยในการแพร่กระจายการศึกษาไปยังผู้ที่ปรารถนาจะเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางทั่วทุกท้องถิ่น การศึกษานี้มีทั้งในระดับต้นจนถึงระดับสูงชั้นปริญญา

ครูเชิงราชคอตเนต (2563) ได้ให้ความหมายการศึกษาทางไกล ว่าหมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน ใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์โดยอาศัยสื่อประสมในหลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อที่เป็นหนังสือ สื่อทางไปรษณีย์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ การประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียง (VideoConference) อินเทอร์เน็ต (Internet) และการสอนเสริม เป็นต้น รวมทั้งการใช้ศูนย์บริการการศึกษาเป็นหลักช่วยให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่นต่างที่กันสามารถศึกษาหาความรู้ได้

โฮล์มเบิร์ก (Holmberg, 1989) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลว่า หมายถึง การศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนมิได้เรียนหรือสอนกันซึ่ง ๆ หน้า แต่เป็นการจัดโดยใช้ระบบการสื่อสารแบบสองทางถึงแม้ว่าผู้เรียนและผู้สอนจะไม่อยู่ในห้องเดียวกันก็ตาม

ไกรมส์ (Grimes, 1993) ได้ให้ความหมายการศึกษาทางไกลว่าหมายถึง แนวทางทุกๆ แนวทางของการเรียนรู้ จากหลักสูตรการเรียนการสอนปกติที่เกิดขึ้นแต่ในกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่คนละสถานที่กัน โดยเขาได้ให้นิยามที่กระชับเข้าใจง่ายสำหรับการศึกษา

ทางไกลสมัยใหม่ไว้ว่า คือ การนำบทเรียนไปสู่ผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีมากกว่าที่จะใช้เทคโนโลยีผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน

ไซมอนสัน, สมันดีโน, อัลไบรท์ และวาเชค (Simonson, Smaldino, Albright & Zvacek, 2000) ให้ความหมายการศึกษาทางไกลว่า เป็นระบบ การศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้โดยอาศัยสื่อการสอนในลักษณะต่าง ๆ รวมกัน หรือโดยการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมและสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์) เข้ามาช่วยแพร่กระจายการศึกษาไปยังผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้อย่างทั่วทุกท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ มวลประสบการณ์ต่างๆ ไปทางสื่อ อาจจะเป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์ เทปเสียง วิดีทัศน์ และสื่อคอมพิวเตอร์ทุกประเภท เมื่อการศึกษาทางไกล หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่สถาบันการศึกษาได้จัดทำเพื่อให้ผู้เรียนซึ่งไม่ได้เลือกเข้าเรียน หรือไม่สามารถจะเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติได้ ผู้เรียนและผู้สอนมีการพบปะกันซึ่งหน้าบ่อยครั้ง ซึ่งจะมีการผสมผสานวิธีการที่สัมพันธ์กับทรัพยากร การกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสื่อการสอน และมีการวางแผนการ ดำเนินการ รูปแบบของทรัพยากร ประกอบด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนูปกรณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เรียนอาจเลือกใช้สื่อเฉพาะตนหรือเฉพาะกลุ่มได้

Christian University of Thailand

1.2 ความสำคัญของการศึกษาทางไกล

ระบบการศึกษาทางไกล มีลักษณะของการจัดการศึกษาที่ต่างไปจากระบบการเรียนการสอนโดยปกติ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกล ได้ดังนี้

ดวงเดือน คิยะบุตร (2557) ได้กล่าวถึงความหมายความสำคัญของการศึกษาทางไกลไว้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนผู้สอนไม่อยู่ประจันหน้ากัน เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถมาเข้าชั้นเรียน โดยปกติได้ ดังนั้น ผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองที่บ้าน โดยอาจมาพบผู้สอนในบางเวลา 2) เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียน ผู้เรียนเป็นผู้เลือกวิชาและกำหนดเวลาเรียนและกิจกรรมการเรียนของตนเอง และ 3) สื่อการสอนเป็นสื่อหลักในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนจะเป็นสื่อหลักในการศึกษาทางไกลสื่อหลักจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ เป็นสื่อหลัก

ครูเชิงรชคอตเนต (2563) ได้กล่าวถึงความหมายความสำคัญของการศึกษาทางไกลไว้ ดังนี้ 1) เป็นการเพิ่มทางเลือกในการกระจายโอกาสและยกระดับการศึกษาของผู้เรียน 2) เป็นตัวการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้และการจัดการศึกษาของสังคมในปัจจุบันและอนาคต 3) ช่วยสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกันก็ช่วยลดอุปสรรคด้านทรัพยากร สถานที่ เวลา และบุคลากร 4) ช่วยลดภาระของครูทั้งในด้านการเตรียมการ การใช้

เวลา และยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และ 5) การเรียนการสอนทางไกลสามารถ “แพร่กระจาย” และ “เข้าถึง” ตัวบุคคลได้อย่างหลากหลายและกว้างขวาง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการศึกษาทางไกล หมายถึง เป็นการเพิ่มทางเลือกในการกระจายโอกาสและยกระดับการศึกษาให้ผู้เรียน เพิ่มทางเลือกในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และช่วยลดอุปสรรคด้านทรัพยากร สถานที่ เวลา บุคลากร ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

1.3 หลักการการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลเป็นระบบการศึกษาที่ยึดหลักการในเรื่องต่างๆ ไว้มากมาย ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการการศึกษาทางไกลดังนี้

ดวงเดือน ดิยะบุตร (2557) ได้กล่าวถึงหลักการการศึกษาทางไกลไว้ดังนี้ 1) การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งถือเสมือนว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีพจึงสมควรใช้การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยไม่จำเป็นต้องแยกชีวิตออกจากการเรียนออกจากชีวิตการทำงาน การศึกษาจึงน่าจะเป็นกระบวนการที่สอดแทรกอยู่ได้ในวิถีการดำเนินชีวิตปกติผู้ที่สนใจสามารถเรียนเมื่อไรก็ได้โดยคำนึงถึงความพร้อม ความถนัด ความต้องการและความสนใจ โดยไม่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นอาชีพการงาน 2) การให้โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา เป็นทางเลือกและทางออกไปสู่อุดมคติในการแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นการกระจายและขยายโอกาสให้ผู้ที่ต้องละทิ้งการศึกษาก่อนจบหลักสูตรหรือผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและผู้ที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาดำเนินชีวิต และ 3) ส่งเสริมการศึกษามวลชน เป็นการให้การศึกษาแก่มวลชนในระดับต่างๆ โดยการใช้สื่อมวลชนหรือสื่ออื่นๆ ร่วมกันในรูปแบบของสื่อหลายแบบรวมทั้งการใช้สื่ออุปกรณ์โทรคมนาคมประเภทต่างๆ ด้วย

ครูเชิงรายคอทเน็ต (2563) ได้กล่าวถึงหลักการการศึกษาทางไกลไว้ดังนี้ 1) การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งถือเสมือนว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีพ จึงสมควรใช้การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยไม่จำเป็นต้องแยกชีวิตการเรียนออกจากชีวิตการทำงาน การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สอดแทรกอยู่ได้ในวิถีการดำเนินชีวิตปกติ ผู้ที่สนใจสามารถเรียนเมื่อไรก็ได้ โดยคำนึงถึงความพร้อม ความถนัด ความต้องการและความสนใจ โดยไม่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นอาชีพการงาน 2) การให้โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา เป็นทางเลือกและทางออกไปสู่อุดมคติในการ แก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นการกระจายและขยายโอกาสให้ผู้ที่ต้องละทิ้งการศึกษาก่อนจบหลักสูตรหรือผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและผู้ที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาดำเนินชีวิต และ 3) ส่งเสริม

การศึกษามวลชน เป็นการให้การศึกษาแก่มวลชนในระดับต่างๆ โดยการใช้สื่อมวลชนหรือสื่ออื่นๆ ร่วมกันในรูปแบบของสื่อหลายแบบ รวมทั้งการใช้สื่ออุปกรณ์โทรคมนาคมประเภทต่างๆ ด้วย

สรุปได้ว่า หลักการการศึกษาทางไกล หมายถึงการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสแก่ผู้พลัด และด้อยโอกาสที่อยู่ห่างไกล ผู้เรียนและผู้สอนที่อยู่ห่างไกลกันโดยการใช้สื่อประสมที่หลากหลาย เพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเป็นจำนวนมากทั่วทั้งประเทศอย่าง กว้างขวางและทั่วถึง เป็นการศึกษาที่มีการจัดเครือข่ายในการบริการสนับสนุนการศึกษา โดยเน้นให้ เครือข่ายระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการศึกษาที่เป็นการต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.4 องค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในสมัยศตวรรษที่ 20 เพื่อสนอง ความต้องการของสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมข่าวสาร หรือสังคมของการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาไปสู่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต ที่ บุคคลสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องซึ่งการศึกษาทางไกลได้มีการ จัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละ โรงเรียน ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกล ไว้ดังนี้

บล็อกเกอร์ (Blogger, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกลว่ามี รายละเอียดดังนี้ 1) ผู้เรียน จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีอิสระในการกำหนดเวลา สถานที่ และวิธีเรียนของตนเอง โดยสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จาก การสอนโดยผ่านการสื่อสารทางไกล วัสดุทัศน์ที่ผลิตเป็นรายการ วัสดุทัศน์ที่บันทึกจากการสอน ตำรา หนังสือ เอกสารประกอบการสอนในรูปแบบของบทเรียนด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น 2) ผู้สอน จะเน้นการใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพและหลากหลาย รูปแบบซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนเสริมในภายหลัง เนื่องจากผู้สอนมีโอกาสพบ ผู้เรียนโดยตรงน้อยมาก คือมีโอกาสพบปะผู้เรียนแบบเผชิญหน้าในตอนแรกและตอนท้ายของ ภาคเรียน หรือไปสอนเสริมในบางบทเรียนที่พิจารณาเห็นว่ายากต่อการเข้าใจเท่านั้น 3) การ จัดระบบบริหารและบริการ เป็นการจัดโครงสร้างอันมาเสริมการสอนทางไกลโดยตรง เช่น อาจมีครู ที่ปรึกษาประจำตัว ผู้เรียน มีศูนย์บริการการศึกษาที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน รวมทั้งระบบการผลิตและจัดส่ง สื่อให้ผู้เรียนโดยตรงอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การควบคุมคุณภาพ จะจัดทำอย่างเป็นระบบ และ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยเน้นการควบคุมคุณภาพในด้านองค์ประกอบของการสอน ทางไกล เช่น ขั้นตอนการวางแผน กระบวนการเรียนการสอน วิธีการประเมินผล และการปรับปรุง

กระบวนการ เป็นต้น และ 5) การติดต่อระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และสถาบันการศึกษา เป็นการติดต่อแบบ 2 ทาง โดยใช้โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ หรือจดหมาย เป็นต้น

ครูเชิงรายคอตเน็ต (2563) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกลว่ามีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้เรียน จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีอิสระในการกำหนดเวลา สถานที่ และวิธีการเรียนของตนเอง โดยสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จากการสอนโดยผ่านการสื่อสารทางไกล วัสดุทัศน์ที่ผลิตเป็นรายการ วัสดุทัศน์ที่บันทึกจากการสอน ตำรา หนังสือ เอกสารประกอบการสอนในรูปของบทเรียนด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และ 2) ผู้สอน จะเน้นการใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพและหลากหลายรูปแบบซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนเสริมในภายหลัง เนื่องจากผู้สอนมีโอกาสพบผู้เรียนโดยตรงน้อยมาก คือมีโอกาสพบปะผู้เรียนแบบเผชิญหน้าในตอนแรกและตอนท้ายของภาคเรียน หรือไปสอนเสริมในบางบทเรียนที่พิจารณาเห็นว่ายากต่อการเข้าใจเท่านั้น

สรุปได้ว่าองค์ประกอบหลักของการศึกษาทางไกลหมายถึง ระบบการศึกษาทางไกลที่ผู้สอนและผู้เรียนมีอิสระในการกำหนดเวลา สถานที่ และวิธีการสอนการเรียนของตนเอง โดยสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนเสริมในภายหลัง

Christian University of Thailand

1.5 สื่อและวิธีการศึกษาทางไกล

สื่อนับว่าเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาทางไกล เพราะการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนนั้นจะอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ผู้เรียนหรือผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองอยู่ที่บ้านโดยอาศัยสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงสื่อและวิธีการศึกษาทางไกล ไว้ดังนี้

เลศชาย ปานมุข (2558) ได้กล่าวถึงสื่อและวิธีการศึกษาทางไกล ไว้ว่า การเลือกหรือจัดสื่อเพื่อใช้ในการศึกษาทางไกลไม่ว่าจะเป็นสื่อชนิดใดก็ตาม จะต้องคำนึง ถึงหลักจิตวิทยาที่ว่า ถ้าผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์อยู่กับสื่อชนิดเดียวกัน ๆ อาจเกิดความเบื่อหน่าย ได้ และอาจทำให้ผู้เรียนที่อดอยห่หมคกำลังใจในการเรียนรู้ ดังนั้นสื่อที่ใช้ควรเป็นสื่อที่หลากหลาย และเป็นสื่อที่มีการเสริมแรงให้กำลังใจผู้เรียน ซึ่งการใช้สื่อแบบนี้เรียกว่าสื่อประสม คือมีสื่อหนึ่งเป็นสื่อหลักและมีสื่อชนิดอื่นเป็นสื่อเสริม ทั้งนี้เนื่องจากสื่อแต่ละตัวมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด การศึกษา จากสื่อเพียงตัวเดียวจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไม่สมบูรณ์จึงควรอาศัยสื่อชนิดอื่นประกอบเพื่อเสริมความรู้สื่อที่ใช้ในการศึกษาทางไกลนี้แยกได้เป็น 1) สื่อหลัก คือสื่อที่ผู้เรียนสามารถใช้ศึกษาได้ด้วยตนเองตลอดเวลา และทุกสถานที่ สื่อหลัก ส่วนมากจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสารคำสอน หรือคู่มือเรียน โดย

ผู้เรียนสามารถใช้สื่อเหล่านี้เป็นหลักในการเรียนวิชานั้น ๆ และมีโอกาสพลาดจากการเรียนได้น้อยมาก เพราะผู้เรียนมีสื่อหลักนี้อยู่กับตัวแล้ว และ 2) สื่อเสริม คือ สื่อที่จะช่วยเก็บตก ต่อเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีความรู้กระจ่างสมบูรณ์ขึ้น หรือหากในกรณีที่ผู้เรียนศึกษาจากสื่อหลักแล้วยังไม่เข้าใจพอ หรือยังไม่เข้าใจได้ชัดเจนมีปัญหาอยู่ก็สามารถศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อเสริมได้ สื่อประเภทนี้จะอยู่ในรูปแบบของเทปสรุปบทเรียน วิชชุ เอกสารเสริม การสอนเสริมหรือการพบกลุ่ม เป็นต้น ในส่วนของวิธีการเรียนการสอนทางไกลนั้นนอกจากผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งสื่อหลักและสื่อเสริมแล้ว สถาบันการศึกษา ทางไกลในปัจจุบันจำนวนมากได้ใช้สื่อวิธีการต่าง ๆ เป็นสื่อเสริมอีกด้วย เช่น กระบวนการกลุ่ม การ สาธิต การทดลอง สถานการณ์จำลอง การศึกษารายกรณี ฯลฯ โดยผู้สอนอาจกำหนดให้นักศึกษา ทำกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากที่ศึกษาเนื้อหาจากสื่อหลักแล้วอาจให้ไปสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ให้ไปฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้นักศึกษารับผิดชอบไปทำกิจกรรมเหล่านั้นเองแล้วส่ง ผลการทำกิจกรรมมาให้อาจารย์ผู้สอนตรวจ หรือจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการระยะสั้น มีการอภิปรายกลุ่ม โดยการนัดหมาย ณ ศูนย์วิทยบริการในท้องถิ่นด้วย

ครูเชิงรายคอทเน็ด (2563) ได้กล่าวสื่อและวิธีการศึกษาทางไกลว่า ผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสื่อการสอนจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาทางไกล ซึ่งสื่อการสอนที่ใช้อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ได้แก่ เอกสาร ตำรา แบบฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนจะอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักเนื่องจากราคาถูก เก็บได้นานและไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ประกอบ 2) สื่อโสตทัศนูปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ นับได้ว่าเป็นสื่อรองจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่จะช่วยในการเสริมความรู้ในกระบวนการเรียนของผู้เรียน โดยอาจจะเป็นการสอนทางโทรทัศน์ เทปเสียงบรรยาย เทปวีดิทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง และ 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์และระบบโทรคมนาคม เนื่องจากการพัฒนาการของอิเล็กทรอนิกส์และระบบโทรคมนาคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงมีการนำเอามาใช้ในการจัดการศึกษาทางไกล โดยใช้ระบบดาวเทียมและท่อใยแก้วนำแสงในการส่งข่าวสารข้อมูล มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

สรุปได้ว่า สื่อและวิธีการศึกษาทางไกลหมายถึง อุปกรณ์หรือสิ่งต่างๆเพื่อใช้ในการศึกษาทางไกลไม่ว่าจะเป็นสื่อชนิดใดก็ตาม จะต้องคำนึง ถึงหลักจิตวิทยาที่ว่าถ้าผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์อยู่กับสื่อชนิดเดียวกัน ๆ อาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ ผู้สอนจึงต้องคิดหาสื่อใหม่ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น

1.6 ความเป็นมาของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ในปี พ.ศ. 2536 ประเทศไทยได้มีดาวเทียมเพื่อการสื่อสารแห่งชาติดวงแรกมีศักยภาพในการเผยแพร่สูงและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่า “ดาวเทียมไทยคม” สำหรับใช้ประโยชน์ในการสื่อสารของประเทศ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงเน้นความสำคัญในเรื่องการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยไม่มีข้อจำกัดเป็นการสร้างความเท่าเทียมและขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งเป็นแนวทางนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อประชาชนในสังคมเมือง และสังคมชนบท ได้มีโอกาสศึกษาอย่างเท่าเทียมกันถือเป็นภารกิจและความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนชาวไทย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงสนพระราชหฤทัยติดตามรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างใกล้ชิดได้พระราชทานคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์นานัปการ อาทิเรื่องเทคนิคเกี่ยวกับการติดตั้งอุปกรณ์ในห้องเรียน นอกจากนี้ยังได้พระราชทานรายการ “ศึกษาทัศน์” ซึ่งเป็นรายการที่ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตโดยออกอากาศทุกวัน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2538 และเริ่มออกอากาศการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV) เป็นปฐมฤกษ์ครั้งแรกในวันที่ 5 ธันวาคม 2538 เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในปีกาญจนาภิเษก พ.ศ. 2539 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการได้ขอให้สถานีรับส่งโทรทัศน์นี้ โรงเรียนวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขยายการออกอากาศผ่านดาวเทียมหลักสูตรมัธยมศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรประถมศึกษาตั้งแต่เวลา 08.00 น. ถึง 16.00 น. โรงเรียนวังไกลกังวลเป็นแม่ข่ายถ่ายทอดสัญญาณไปสู่โรงเรียนทั่วประเทศเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบทให้ใกล้เคียงกัน ปัจจุบันโรงเรียนไกลกังวลเป็นต้นแบบที่ทรงประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่ใช้เทคโนโลยีถ่ายทอดกระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนองค์ความรู้ควบคู่คุณธรรมไปยังผู้เรียนในประเทศและต่างประเทศ สนองพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตรที่เน้นให้นักเรียนได้รู้จักช่วยเหลือตนเองและยึดหลักแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและยกระดับความเสมอภาคของผู้เรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน โดยการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร

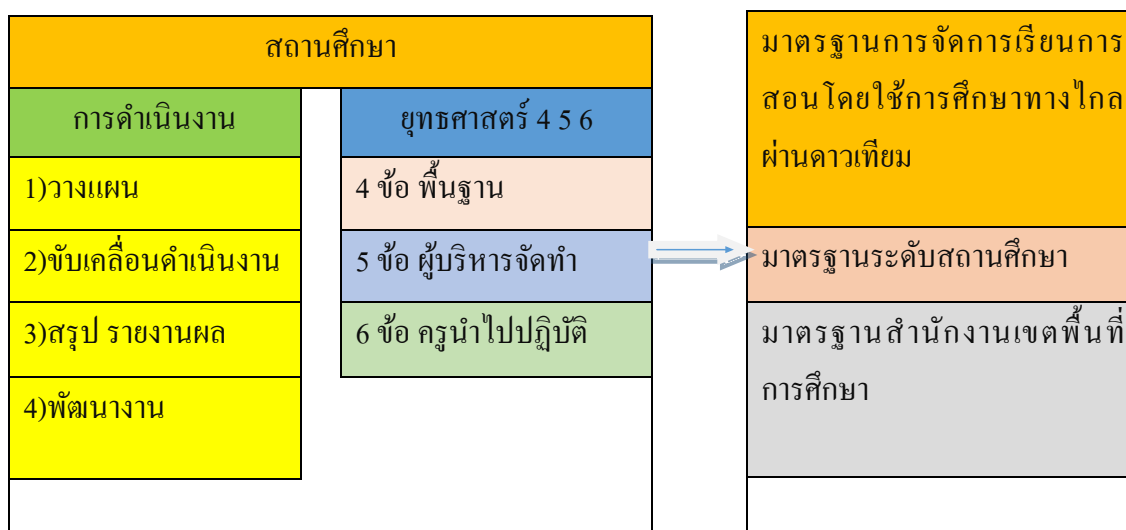
โทรคมนาคมเป็นเครื่องมือในการขยายโอกาสเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคุณภาพของคนที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ เทคโนโลยีการสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระปณิธานอันแน่วแน่ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของประชาชน ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้ทรงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลายรูปแบบในโครงการพัฒนาประเทศเพื่อนำความร่มเย็นเป็นสุขให้เกิดแก่ประชาชนชาวไทย การดำเนินงานดังกล่าวทำมาอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, 2558)

ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยได้ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance learning หรือ DL) ขึ้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลจัดเป็นการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในทุกห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็กครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนและครูได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการจัดสภาพการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างครบถ้วน ทั้งกระบวนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสร้างความรู้จากการลงมือปฏิบัติการนำเสนอเนื้อหาอย่างทันสมัยและการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาลดช่องว่างและเพิ่มโอกาสในการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับประชาชนชาวไทยทุกคนเป็นการดำเนินการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป รูปแบบการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาทางไกลมาใช้ในการยกระดับ คุณภาพการศึกษามี 2 รูปแบบ ได้แก่การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance learning television หรือ DLTV) เป็นระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีการถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงส่งจากต้นทางไปยังปลายทางผ่านระบบดาวเทียม

และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology หรือ DLIT) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสู่โรงเรียนขนาดเล็กจากนโยบายสู่การปฏิบัติ

จากการประกาศนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กโดยการนำของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีข้อสั่งการให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเร่งรัดการแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านการขาดแคลนครู ปัญหาด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของนักเรียนที่อยู่ใน พื้นที่ห่างไกลจึงมีการพิจารณาการขยายผลโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยัง โรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศจำนวน 15,369 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนต้องดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อ อุปกรณ์พร้อมติดตั้งประกอบด้วยจานรับสัญญาณดาวเทียมตัวรับสัญญาณดาวเทียมกล่องรับ สัญญาณดาวเทียม 6 กล่อง โทรทัศน์จำนวน 6 เครื่อง พร้อมรีโมทควบคุม สำหรับห้องเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับโรงเรียน ขนาดเล็ก ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนาและปรับปรุงเป็นแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) มีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และที่แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมโดยมีผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกอบด้วย 2 ภาคส่วนได้แก่ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโดยกำหนดกรอบการดำเนินงานดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 กรอบการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

แนวทางการพัฒนาในภาพรวม ตามยุทธศาสตร์ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ข้อ พื้นฐาน 5 ข้อผู้บริหารจัดทำ และ 6 ข้อ ครุณาไปปฏิบัติ โดยสรุปกล่าวคือ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 4 ข้อพื้นฐาน มุ่งเน้นให้โรงเรียนสำรวจและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 1) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและภายในห้องเรียนสะอาด และเป็นระเบียบ 2) โทรศัพท์มีขนาดเหมาะสมกับระดับสายตานักเรียน 3) ครูเอาใจใส่กำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน 4) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและตั้งใจเรียนรู้ไปพร้อม กับนักเรียน ในโรงเรียนต้นทาง ยุทธศาสตร์ 5 ข้อผู้บริหารจัดทำประกอบด้วย 1) การวางแผนและ อำนวยความสะดวก 2) เป็นผู้นำด้วยความมุ่งมั่น 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครื่องรับสัญญาณ ดาวเทียมและ โทรศัพท์ขนาดเหมาะสมกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียน 4) จัดหา ส่งเสริม ดูแลให้ มีคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียม แผนการจัดการเรียนรู้ 5) นิเทศ กำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ยุทธศาสตร์ 6 ข้อ ครุณาไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม 2) เตรียมการสอนล่วงหน้า 3) ร่วมจัดการเรียนรู้พร้อมกับครู โรงเรียนต้นทาง 4) สรุปสาระสำคัญ ร่วมกับนักเรียน 5) วัดและประเมินผล 6) จัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมนอกตารางออกอากาศจากผลการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันปีการศึกษา 2561 โรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศได้นำนโยบายการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมลงสู่การปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไปทำให้ผลที่ได้รับก็แตกต่างกันออกไปบางโรงเรียนมีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จในทุกด้าน บางโรงเรียนพบว่ายังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงกันต่อไปและยังพบว่าโรงเรียนบางแห่งมีปัญหาในการจัดการ

เรียนการสอนโดยใช้ DLTV เช่น โรงเรียนบางแห่งนำนักเรียน 2 ชั้นมาเรียนร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากเนื้อหาวิชาแต่ละระดับชั้นแตกต่างกัน ครูผู้สอนเปิดโทรทัศน์แล้วไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นไม่ได้สรุปบทเรียนท้ายชั่วโมงหลังจากจบการสอนจากทางโรงเรียนต้นทางโรงเรียนติดตั้งจอโทรทัศน์สูงกว่าระดับสายตาทำให้นักเรียนต้องแหงนคอ เมื่อเวลาผ่านไปเป็นเวลานานจะทำให้ปวดต้นคอและไม่มีสมาธิในการเรียน การจัดสภาพห้องเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียนยังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนรวมถึงยังขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เอื้ออำนวยต่อความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 256) ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประกอบด้วย 1) การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อ DLTV ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 2) การนิเทศ ติดตาม กำกับและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ DLTV เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต้องดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผลในทุกระดับตั้งแต่ระดับโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กสู่การปฏิบัติ ได้แก่ความพร้อมของผู้บริหาร ความพร้อมของนักเรียน การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และความพึงพอใจของผู้บริหารและครู แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนมีผลการดำเนินงานไม่แตกต่างกันคือ ความพึงพอใจของนักเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งพบว่ามีความพึงพอใจมากถึงร้อยละ 98.45 เนื่องจากเห็นว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูเพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคให้กับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ฉะนั้นการจะพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่จะช่วยสร้างคุณภาพโอกาสและความเสมอภาค (อติพร เกิดเรือง, 2560)

1.7 กระบวนการการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดที่คล้ายคลึงกันในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่โรงเรียนห่างไกล เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคให้กับนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งในส่วนของปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก

เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคไทยแลนด์ 4.0 ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1. ผู้บริหารองค์กร

1.1 ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีสติปัญญา ต้องเป็นคนที่มีมองเห็นภาพในอนาคตที่คนอื่นมองไม่เห็นและเมื่อมองเห็นภาพอนาคตนั้นแล้ว ก็ต้องกำหนดเป้าหมายและแผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจน โดยต้องสามารถกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนร่วมกับคณะครู ผู้ปกครองและชุมชนถึงทิศทางการพัฒนาผู้เรียนว่าจะมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไรซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

1.2 เป็นผู้นำเชิงวิชาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีความสามารถในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.3 การนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ความพึงพอใจของผู้เรียน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนา

1.4 เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมนับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งคือผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่านวัตกรรมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สร้างโอกาสและความเสมอภาคได้

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

2.1 ครูผู้สอนต้องยอมรับ ตระหนัก ให้ความสำคัญและมีความเข้าใจกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้สื่อ DLTV

2.2 ครูผู้สอนต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้และนำมาบูรณาการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ครูผู้สอนต้องมีความรู้และความเข้าใจในทฤษฎีการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4 ครูผู้สอนต้องมีการศึกษาคู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ให้มีความสอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง จัดสภาพแวดล้อม และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปพร้อมกับครูต้นทาง สรุปสาระสำคัญร่วมกับนักเรียนหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนทุกครั้ง

2.5 ต้องมีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสอนซ่อมเสริมให้ความรู้ช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย สอนเสริมเพิ่มเติมกับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

3. ด้านตัวผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนควรเป็นผู้มีความใฝ่รู้ สนใจ กระตือรือร้นอยากเรียนรู้กับครูต้นทางต้องมีลักษณะของความอยากค้นหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัย

3.2 ผู้เรียนต้องมีวินัย มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ โดยเข้าร่วมกิจกรรมกับครูต้นทางและครูปลายทาง ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจและเชื่อมั่นในกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

4. ด้านการสร้างความร่วมมือ

4.1 การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการสร้างความรู้เข้าใจให้กับผู้ปกครองและชุมชนให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในด้านการนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา แก้ปัญหาการขาดแคลนครู การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับผู้เรียน

4.2 การสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก เพื่อช่วยเหลือและให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

สรุปถึงแม้จะมีความพยายามในการนำนวัตกรรมจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคปัจจุบันในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ อย่างไรก็ตามบทความฉบับนี้ได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กภายใต้ต้นวัตกรรมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป(นันทวัช นูนารถ และกษิชาพัชญ์ โทนา, 2563)

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ทฤษฎีการบริหาร ไว้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีของเดมมิง (Deming)

เดมมิง (Deming, 1982) ได้กล่าวว่า การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDAC) เป็นการจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขดังนี้ 1) Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น 2) Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย 3) Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้วบ้าง และ 4) Act คือ ขอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่า จะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ โทชาวะ (โทชาว่า บุญจิ, 2544) ได้กล่าวว่า วงจรคุณภาพ คือ กระบวนการทำงานที่เปรียบกับวงล้อที่เต็มไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข เมื่อวงล้อหมุนไป 1 รอบ จะทำให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และหากการดำเนินงานนั้นเกิดการสะดุด แสดงว่ามีบางขั้นตอนหายไป เช่น ส่วนของการวางแผนหายไป เรียกว่า ประเภทไม่มีแผนการ ถ้าในส่วนของการตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขหายไป จะเรียกว่า พวกทำแล้วทิ้ง ซึ่งในกระบวนการทำงานของวงจรคุณภาพนั้นประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) การวางแผน คือ การตั้งเป้าหมาย วางวัตถุประสงค์ เพราะการควบคุมดูแล คือ กระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ดังนั้น หากไม่มีวัตถุประสงค์เสียแล้ว ไม่ว่าจะป่าวร้องว่าต้องควบคุมวงจรคุณภาพ ก็ไม่รู้ว่าจะทำไปเพื่ออะไร หรือจะเริ่มอย่างไรเมื่อตั้งเป้าหมายเสร็จแล้ว ก็ต้องมากำหนดแผนการว่าอะไรจะต้องทำเมื่อไร เป็นตารางเทียบระหว่างงานกับเวลาที่หลายคนนึกภาพกันออก แต่

จริง ๆ แล้ว การวางแผนไม่ใช่จบแค่นั้น การวางแผนต้องครอบคลุมว่า ใครจะทำ ทำอะไร ต้องให้เสร็จเมื่อไร จะทำอะไร ะไรต่าง ๆ ที่ครอบคลุมถึงการแบ่งหน้าที่ วิธีการและอื่น ๆ ให้ครบถ้วนด้วย 2) ลองทำ (Do) การลองทำ คือ ก่อนจะลงมือทำได้นั้น แท้จริงแล้วต้องเตรียมวัตถุดิบ เตรียมขั้นตอนต่าง ๆ เสียก่อนหากจะลงมือทำเรื่องใหม่ ๆ ก็ต้องเตรียมไปปรับการฝึกหรืออบรมเสียก่อน ขั้นตอนการเตรียมเหล่านี้รวมอยู่ในการลองทำนี้ด้วย ซึ่งต้องมีการตระเตรียมเสียก่อนให้พร้อม จึงจะสามารถลองทำตามแผนได้ 3) ตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบ คือ การพิจารณาว่า ผลจากการลองทำนั้น ก่อให้เกิดสิ่งทีวางแผนว่าจะได้รับหรือไม่ ดังนั้น หากการวางแผนไม่มีการกำหนดว่าจะต้องได้อะไรเมื่อไร ตัวเลขของอะไรที่ควรจะเป็นเป้าหมายไว้เสียตั้งแต่ต้นก็จะไม่มีอะไรมาเป็นตัวเทียบได้ว่า ผลจากการลองทำนั้นได้ตามจริง ตามแผนหรือไม่จะได้ก็เพียงแต่ว่ามันก็เป็นไปตามแผนหรือไม่ค่อยจะได้ผลสักเท่าไร และ 4) ปรับใช้ (Act) จากผลของการตรวจสอบ ก็ไม่ควรวางใจในทันที หากผลที่ได้เป็นไปตามแผน เพราะอาจบังเอิญครั้งนี้เพียงครั้งเดียว พอทำครั้งต่อไปอาจใช้ไม่ได้ก็ได้ หากไม่มีการนำกระบวนการที่ได้ลองทำไปมากำหนดให้เป็นรูปแบบใหม่ของการทำงานปัจจุบัน หากผลของการตรวจสอบพบว่าสิ่งที่ลองทำไปไม่ก่อให้เกิดผลที่ตั้งไว้ตามแผน ก็ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการที่คิดไว้แล้วลองทำใหม่นอกจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการของการลองทำแล้ว การพิจารณาว่าทำไมกระบวนการเดิมจึงไม่ได้ผลตามแผน การหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อหากระบวนการแก้ปัญหาจนถึงรากก็เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะจะนำไปถึงการวางแผนใหม่ แล้วลองทำใหม่ ลองตรวจสอบดูใหม่ หรือวงจรคุณภาพรอบใหม่เพื่อหาเป้าหมายและกระบวนการอันถูกต้องแท้จริง

2.2 ทฤษฎีของเฟย์โอล (Fayol, 1991) (หนึ่งในแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ (Management Theory) ที่เกิดขึ้นในอดีตและได้รับความนิยมมาจนถึงยุคปัจจุบันนี้ก็คือ ทฤษฎีที่เรียกว่า POCCC ซึ่งผู้ให้กำเนิดทฤษฎีนี้ก็คือ อองรี เฟย์โอล (Henri Fayol) วิศวกรเหมืองแร่และนักวิชาการชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียง โดยเขาได้สรุปหลักทฤษฎีไว้ว่า หากวันหนึ่งคุณต้องอยู่ในสถานะที่ต้องใช้คนจำนวนมากในการทำงาน หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบ 5 ปัจจัย ด้วยกัน ซึ่งนั่นเป็นที่มาของทฤษฎี POCCC นั่นเอง ทฤษฎีบริหารจัดการ POCCC นั้นเน้นการบริหารจัดการรอบด้านและครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติการ การจัดโครงสร้างองค์กร ไปจนถึงการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่วางไว้ ทฤษฎี POCCC นั้นมาจากหน้าที่ 5 ประการ ที่ เฟย์โอล กำหนดขึ้นสำหรับการบริหารจัดการองค์กร ในแต่ละหน้าที่นั้นต่างก็มีความสำคัญในตัวเอง ขณะเดียวกันก็มีการเชื่อมโยงและส่งผลในกันและกัน เพื่อให้การทำงานสมบูรณ์และประสบความสำเร็จอีกด้วย โดยรายละเอียดของหน้าที่ ทั้ง 5 ประการนั้น มีดังนี้

1) P-Planning: การวางแผน 2) O-Organizing: การจัดองค์กร 3) C-Commanding: การบังคับบัญชา

สั่งการ 4)C-Coordination: การประสานงาน และ 5) C-Controlling: การควบคุม นอกจากนี้ เฟโยลได้นำเอาประสบการณ์การบริหารจัดการของตนมาสร้างเป็นหลักในการบริหารจัดการ 14 ประการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จขององค์กร ซึ่งหลักการนี้ยังได้รับการยกย่องและใช้กันมาจนถึงทุกวันนี้ โดยหลักการจัดการทั้ง 14 ประการนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. การแบ่งหน้าที่และการทำงาน (Division of Work) การวางโครงสร้างองค์กรตลอดจนการทำงานจะทำให้เราเห็นหน้าที่และการทำงานของแต่ละคนในองค์กรได้ชัดเจน นั้นนำมาซึ่งการแบ่งงานให้ส่วนต่าง ๆ ทำได้อย่างครบถ้วนอีกด้วย การแบ่งงานกันทำนั้นควรแบ่งตามทักษะและความชำนาญของแต่ละคน เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority & Responsibility) การปฏิบัติงานที่ดีเมื่อได้รับอำนาจหน้าที่ในการทำงานแล้วต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำด้วย การตัดสินใจ ออกคำสั่ง บริหารจัดการ จะต้องสามารถรับผิดชอบต่อการกระทำของตนตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. ระเบียบวินัย (Discipline) การทำงานหมู่ใหญ่นั้นจำเป็นจะต้องมีระเบียบวินัยในการทำงาน หากทุกคน ทุกตำแหน่ง ทำงานอย่างมีระเบียบวินัย นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ แล้ว ยังทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จได้อย่างง่ายดาย ระเบียบวินัยนั้นเป็นกรอบข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกัน เคารพเชื่อฟัง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ระเบียบวินัยควรบังคับจากบนลงล่าง มีหลักการที่ชัดเจน และมีบทลงโทษไว้รองรับผู้ที่ฝ่าฝืนด้วย แต่ก็ควรลงโทษตามเหตุผลตลอดจนมีความเป็นธรรม ระเบียบวินัยยังหมายถึงการทำงานร่วมกันอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง ไม่หลบหลีกเพื่อเอื้อประโยชน์ฝ่ายใด ผู้บังคับบัญชาควรปฏิบัติตามระเบียบวินัยให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

4. เอกภาพแห่งการบังคับบัญชา (Unity of Command) การมีหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพที่สุดนั้นจำเป็นจะต้องมีเพียงคนเดียว เพื่อมีอำนาจเด็ดขาดในการสั่งการ และส่งผลให้การตัดสินใจสามารถทำให้ปฏิบัติการได้อย่างทันท่วงที การมีผู้บังคับบัญชาหลายคนนั้นจะทำให้เกิดการสับสนใจการสั่งการไปจนถึงการปฏิบัติงาน และอาจทำให้เกิดการตัดสินใจที่ช้าได้เนื่องจากรอมติสรุปอีกครั้ง การมีผู้บังคับบัญชาหลายคนยังอาจทำให้เกิดการขัดแย้งได้ง่ายอีกด้วย ทั้งความขัดแย้งในการทำงานและความขัดแย้งระหว่างผู้บังคับบัญชาเอง

5. เอกภาพของทิศทางการดำเนินงาน (Unity of Direction) การทำงานควรมีแผนงานหลักเพียงแผนงานเดียว อาจมีแผนสำรองไว้รองรับแต่ก็ควรยึดตามแผนงานหลักเป็นอันดับแรกก่อน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนใจการทำงาน มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน แล้วการทำงานที่เป็นกลุ่มหน่วยงาน หรือแม้แต่องค์กร สิ่งสำคัญคือ การมีเป้าหมายร่วมกัน การที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันนั้นจะ

ทำให้ทุกคนเห็นแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีหลักยึด มีเส้นทางเดินที่ไปสู่ทิศทางเดียวกัน และมีแรงผลักดันร่วมกันในการก้าวไปสู่จุดหมาย ทำให้แผนงานประสบผลสำเร็จได้ง่ายและมีพลัง

6. ผลประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองกว่าประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual Interest) คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ควรยึดถือในการทำงาน ควรยึดถือประโยชน์ขององค์กร ประโยชน์ของส่วนรวม มาก่อนประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้ควรอยู่บนบรรทัดฐานแห่งความยุติธรรม ความถูกต้อง ความเหมาะสมด้วย หลักบริหารข้อนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของอริสโตเติลที่ว่า ส่วนรวมคือผลรวมจากส่วนย่อย (the whole is the sum of its parts) บุคคลแต่ละคนจึงควรยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่ใหญ่กว่า หากส่วนรวมอยู่ไม่ได้ ตัวเขาก็อยู่ไม่ได้เช่นกัน

7. การให้ผลประโยชน์ตลอดจนค่าตอบแทน (Remuneration) เน้นอนว่าการทำงานนั้นย่อมมีการจ้างงาน องค์กรควรมีการคำนวณผลตอบแทนที่เหมาะสม ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบ ที่สำคัญต้องได้รับความเห็นชอบตลอดจนพึงพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่ายระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การให้ผลประโยชน์ตอบแทนยังควรปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เหมาะสมอีกด้วย อย่างกรณีที่องค์กรสามารถประกอบการได้ผลกำไรที่มากขึ้น ก็ควรปันผลตอบแทนให้ลูกจ้างมากขึ้นตาม เป็นต้น ในส่วนของเรื่องค่าตอบแทนนั้นอาจไม่ใช่การจ่ายในรูปแบบเงินเสมอไป ยังรวมถึงค่าตอบแทนในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ ของรางวัล สวัสดิการ ผลประโยชน์รูปแบบอื่น การฝึกอบรม ตลอดจนการยกย่องเชิดชูซึ่งสามารถสร้างความพอใจให้พนักงานได้อีกด้วย

8. สมดุลของการรวมและกระจายอำนาจ (The Degree of Centralization) การรวมอำนาจไว้ศูนย์กลางนั้นจะง่ายต่อการควบคุมสั่งการ และทันทั่วทั้งที่ตัดสินใจได้ฉับไว ศูนย์รวมอำนาจความเป็นจุดเดียวและอาจมีการกระจายอำนาจลดหลั่นไปยังส่วนต่าง ๆ แต่ต้องมีลำดับความสำคัญที่แตกต่างและมีอำนาจที่แตกต่างกันด้วย เพื่อการควบคุมที่เป็นระบบและง่ายต่อการปฏิบัติงาน

9. สายการบังคับบัญชา (Scalar chain) การวางสายงานจะทำให้เราเห็นอำนาจการบังคับบัญชา ตลอดจนระดับชั้นของการบริหารงานอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความลื่นไหลตลอดจนกระบวนการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ บริหารจัดการได้ง่าย แก้ไขปัญหาได้รวดเร็วตรงจุด ทั้งยังช่วยให้เกิดระเบียบในการสื่อสาร การส่งต่อข้อมูล รวมถึงการจัดการเนื้อหาของการสื่อสารให้เหมาะสมได้อีกด้วย

10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความพร้อมในการทำงาน (Order) ทุกอย่างหากอยู่ในความเป็นระเบียบเรียบร้อยก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ สะดวกและง่ายคายขึ้น บริหารจัดการได้อย่างไม่ติดขัด และดำเนินตามมาตรฐานได้อย่างราบรื่น ทุกคนควรเคารพระเบียบวินัยขององค์กรและปฏิบัติให้เกิดความเรียบร้อยเหมาะสม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยนี้ยังสะท้อนถึงความรับผิดชอบอย่างรอบด้าน ไม่สะเพร่า เอาใจใส่ ตลอดจนใส่ใจ

รายละเอียดในการทำงานอีกด้วย ซึ่งนั่นจะทำให้ผลงานออกมาดี และส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยนี้ยังหมายถึงเรื่องสถานที่ทำงาน สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดระเบียบทั้งองค์กร ให้มีความพร้อม สะอาด น่าทำงาน และอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมด้วย

11. ความเสมอภาค (equity) องค์กรควรให้ความสำคัญกับความเสมอภาค ในที่นี้หมายถึงความเสมอภาคในฐานะที่เป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกัน ควรได้รับสิทธิและการปฏิบัติที่มีมนุษยธรรม ไม่กดขี่ ข่มเหง รังแก หรือทำร้ายให้เกิดความเสียหายใด ๆ ควรมีความเอื้ออารีต่อกัน เห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน

12. เสถียรภาพในการทำงาน (Stability of Tenure of Personnel) การทำงานที่มีเสถียรภาพจะทำให้พนักงานอุ่นใจในการทำงาน ไม่กังวล และเต็มใจกับการทำงาน หากองค์กรเอื้ออำนาจให้เกิดการย้ายงานที่ง่าย หรือองค์กรไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจนที่มีผลทำให้พนักงานต้องออกจากงาน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบนี้ย่อมส่งผลเสียต่อการทำงานได้เช่นกัน เมื่อพนักงานขาดเสถียรภาพในการทำงานก็ย่อมทำให้องค์กรไม่มีเสถียรภาพตามไปด้วย นอกจากจะทำให้การทำงานสะดุดไม่ราบรื่นแล้วยังลดความน่าเชื่อถือขององค์กรได้อีกต่างหาก สิ่งที่องค์กรควรบริหารจัดการก็คือ ทำให้พนักงานรู้สึกมีความมั่นคงในการทำงาน เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีความสุขกับการทำงาน รวมถึงให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อลดอัตราการเข้าออกของพนักงานให้ต่ำลง และสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นกับองค์กรได้

13. เสรีภาพในการนำเสนอสิ่งใหม่ (Initiative) พนักงานควรมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดอุปนิสัยคิดริเริ่มอันเป็นพื้นฐานที่ดีของการทำงานไม่ว่าจะลักษณะใดหรือสาขาอาชีพใดก็ตาม ซึ่งนี่คือจุดแข็งขององค์กรได้เสียทีเดียว องค์กรควรส่งเสริมให้มีการแสดงออก เปิดโอกาสให้พนักงานได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ รวมถึงเสนอแนะด้านการทำงาน ปัญหาที่พบ ตลอดจนแนวทางที่ควรแก้ไขปรับปรุง นั่นยังจะทำให้พนักงานรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรด้วย และการเปิดโอกาสให้พนักงานได้เสนอแนวความคิดใหม่ ๆ อาจทำให้องค์กรได้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ตลอดจนเป็นแนวทางในการผลิตผลผลิตใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรขึ้นได้เช่นกัน

14. ความเข้าใจและการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Esprit de Corps) หลักการบริหารข้อนี้ นำมาจากหลักการการทหารของกองทัพฝรั่งเศสที่แปลความได้ว่า “สามัคคีคือพลัง” นั่นเอง องค์กรควรทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันด้วยดี เพื่อผลลัพธ์ขององค์กรที่ยอดเยี่ยมที่สุด พนักงานทุกคนต้องทำงานอย่างเป็นส่วนหนึ่งส่วนเดียวกัน และมีความเป็นทีม ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ตลอดจนรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ก้าวไปสู่จุดที่ประสบความสำเร็จร่วมกัน

จากการศึกษาทฤษฎีการบริหารสรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหาร หมายถึง แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่สามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้

2.3 ทฤษฎีของ กุลิก และเออร์วิค (Gulick and Urwick)

ทฤษฎีของ กุลิก และเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937) ซึ่งได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration) โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCoRB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ 1) Planning การวางแผน เป็นการวางแผนโครงการ ซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) Organizing การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) 3) Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ 4) Directing การอำนวยการ เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision-making) เป็นต้น 5) Coordinating การประสานงาน เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น 6) Reporting การรายงาน เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย และ 7) Budgeting งบประมาณ เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาเด็กยากจนในชนบทให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีกระบวนการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกระบวนการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กคือการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (NEW DLTV) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2574 จึงได้ให้มีการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังพื้นที่อื่นๆ โดยกำหนดให้จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (NEW DLTV) ในโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกล ที่ให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาขาดแคลนครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อันส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ อีกทั้งเป็นการดำเนินการตามรอยเบื้องยุคลบาท และสนองพระราชดำริในการที่จะพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

3. รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3.1 ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงรูปแบบทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งพอจะสรุปความหมายของรูปแบบที่นักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไว้ได้ ดังนี้

วิภาส ทองสุทธิ (2560) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบอย่างหรือแนวทางในการดำเนินการใด ๆ ที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิดหรือความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของปรากฏการณ์ที่ศึกษาให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

นันทิยาภรณ์ หงส์เวียงจันทร์ และนิพนธ์ วรรณเวช (2561) ได้กล่าวว่า รูปแบบ เป็นสิ่งที่แสดงโครงสร้างโดยการจำลอง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้สื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาดแผนภูมิ หรือแผนผังต่อเนื่องที่มีความสลับซับซ้อน ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย โดยสามารถนำเรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการ

อย่างมีระบบ นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และนำเสนอหรือสื่อสารให้มองเห็นภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เทพดินทร์ คะสา (2562) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์ให้เป็นรูปแบบเชิงกายภาพที่เสมือนจริง แสดงถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของสิ่งที่ศึกษาให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นเห็นเป็นรูปธรรม ส่วนรายละเอียดและองค์ประกอบของรูปแบบจะขึ้นกับลักษณะปรากฏการณ์และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างและพัฒนา รูปแบบ

อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างทางความคิด เป็นสิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบของอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น รูปแบบในการพัฒนาท้องถิ่นรูปแบบการเสนอสินค้า รูปแบบการเสนอการสอนหรือการอบรม ซึ่งเป็นการแสดงหรืออธิบายความสัมพันธ์

เสถียร วัชรนิมิต ณรงค์ พิมสาร และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2563) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การจำลองภาพองค์ประกอบที่สำคัญของปรากฏการณ์ หรือลักษณะของสิ่งของโดยประกอบด้วย กระบวนการ หรือขั้นตอนสำคัญที่มีความสัมพันธ์กัน ในเชิงทฤษฎี หลักการแนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ ของปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่าสามารถใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้น ๆ

ทิงค์เอ็กซิสต์ (Thinkexist, 2008) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้า หรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า

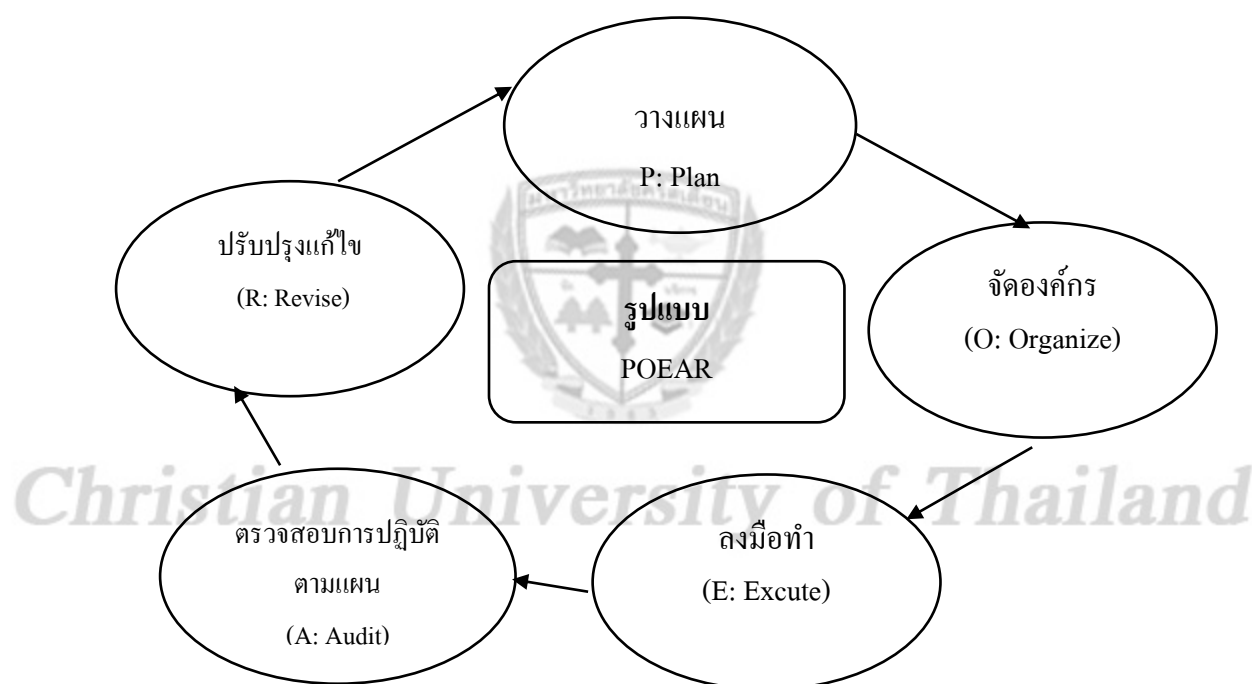
อาร์ดิกชันนารี (Arddictionaary, 2008) ได้นิยามความหมายของรูปแบบ (Model) ว่า หมายถึง แบบจำลองที่เป็นสัดส่วนหรือเป็นประเภทเดียวกันกับของจริงหรือสัญลักษณ์ของการเป็นตัวแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต หรือแบบแปลนของสิ่งที่เตรียมไว้

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง นวัตกรรมหรือกรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้โดยสามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนของกิจกรรมในระบบ

3.2 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเน้นแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

วางแผน (P: Plan) หมายถึง การออกแบบหรือการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณ

สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างรองรับการดำเนินการ มีวิธีการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลาในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึง การประเมินผลตามแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับการดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้

ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึง การนำผลการประเมินแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมาพัฒนาแผน ประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควร ปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบ การดำเนินการใหม่ที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.1 ประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพไว้แตกต่างกันตามทัศนคติของแต่ละบุคคล ดังต่อไปนี้

สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานที่ได้ผลตามวัตถุประสงค์โดยใช้เวลาและการลงทุนที่น้อยที่สุด และองค์กรใดก็ตามที่ดำเนินงานจนบรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด องค์กรนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มิตร ทองกาบ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การโดยคำนึงถึงความประหยัดทรัพยากรในทุก ๆ ด้าน แต่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน วัสดุ สิ่งของและอื่น ๆ นอกจากนี้ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถในการลดต้นทุนหรือทรัพยากรต่อหน่วยของ

ผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผน หรือความสามารถในการเพิ่มผลผลิตหรือผลประโยชน์ต่อหน่วยของต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานสูงกว่าที่กำหนดไว้ในแผน โดยประสิทธิภาพเป็นอัตราส่วนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต ประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานจริงเมื่อเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้

เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคคลโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรทั้งในเรื่องต้นทุนและเวลาให้น้อยที่สุด โดยได้ผลงานที่มากที่สุดอย่างมีคุณภาพ และเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการดำเนินงานที่ประหยัดทั้งงบประมาณ ระยะเวลา และทรัพยากรต่าง ๆ

อิทธินันท์ ซอหะชัน เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และปัญญา ชีระวิทยาเลิศ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการเนนกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ มีเจตคติที่ดีและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่เหมาะสม

พรพิลาส สุนทรหงส์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานใดก็ได้ที่ทำให้เกิดผลของงาน และได้รับกำไรจากนั้น

เอกภพ พวงประดิษฐ์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหาร เพื่อให้องค์กรมีเทคนิควิธีการในการปฏิบัติที่เหมาะสม นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน เกิดความประหยัดและคุ้มค่าในเรื่องการใช้จ่ายเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และเวลา รวมทั้งผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจมากที่สุด

เซอโต้ (Certo, 2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานไว้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว หมายถึง การที่จะสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่าง 2 สิ่ง หรือมากกว่า หรือความสามารถในการที่จะบอกได้ถูกต้องว่างานสำคัญได้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว หรือสามารถเห็นถึงความแตกต่างว่าอันใดถูกต้องและอันใดไม่ถูกต้อง 2) ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง กระบวนการของการสามารถหา คอบเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ความสามารถในการแก้ปัญหานี้จะกระทำได้โดยการสอนพนักงานให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาการและสาเหตุที่จะเกิดขึ้นตลอดแนวทางแก้ไข 3) ความสามารถจ ำเรื่องที่ผ่านมา หมายถึง การสามารถรู้ได้ว่าจะต้องทำอะไรหรือต้องใช้อะไรตลอดจนสามารถรู้ลำดับหรือระเบียบของการปฏิบัติงานของงานใดงานหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นประสิทธิภาพและความสามารถเชิงสติปัญญา (4) ความสามารถในการดัดแปลง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักเครื่องมือหรือเครื่องกลต่าง ๆ เพื่อที่จะปฏิบัติงานที่ต้องการให้เสร็จสิ้นลงไปได้ และ (5) ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถในการเชิงการพูดเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อความรู้

ความเข้าใจ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า พนักงานนั้นมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปริมาณงานที่ออกมา คุณภาพของชิ้นงาน อัตราผลผลิต ตลอดจนปริมาณผลผลิตที่สูญเสียไป

روبบินส์และคูลเตอร์ (Robbins & Coulter, 2003) ได้กล่าวไว้ คำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การทำงานโดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด นั่นคือ ลดค่าใช้จ่ายด้านวัตถุและอุปกรณ์ลง หรือประหยัดทรัพยากรได้ เป็นการทำให้ถูกต้อง (Doing the thing right)

ดริคเกอร์ (Drucker, 2010) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ ว่า หมายถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรในกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุจุดหมายขององค์กรได้ดี

เดรสเซอร์ (Dresser, 2017) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นความพยายามในการดึงศักยภาพจำนวนมากเท่าที่จะทำได้ของคนหรือเครื่องจักรออกมาในเวลาอันสั้น และในภาพรวม ประสิทธิภาพเป็นความพยายามทางเชาวน์ปัญญาที่เตรียมสำหรับการปฏิบัติงานของปัจเจกบุคคลภายใต้เงื่อนไขซึ่งอำนาจประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในสิ่งที่กำหนดไว้ และมีความคุ้มค่าทั้งด้านทรัพยากร เวลา และต้นทุน เป็นการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และวิธีการดำเนินการอย่างเต็มศักยภาพ สามารถปฏิบัติได้คุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านบริหารงาน มีความเหมาะสมกับงบประมาณและบุคคลผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความเหมาะสมกับสถานที่ปฏิบัติกิจกรรม

4.2 ประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับประสิทธิผล โดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวถึงคำว่า ประสิทธิภาพ ตามทัศนคติของแต่ละบุคคล ดังต่อไปนี้

นันทิยาภรณ์ หงส์เวียงจันทร์ และนิพนธ์ วรรณเวช (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีตัวบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพที่ชัดเจน ได้แก่ ความสามารถในการผลิตผลการปฏิบัติตามแบบอย่าง การปรับตัวและความเป็นปึกแผ่นขององค์กร

พรพิลาส สุนทรหงส์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์กรได้กำหนดไว้

ศราวุธ สุขจินดา ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และอรพรรณ ตู้จินดา (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินการปฏิบัติงานหรือความสามารถในการดำเนินการขององค์กร

ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายเชิงปริมาณ เป้าหมายเชิงคุณภาพ หรือมุ่งเน้นที่จุดสิ้นสุดของการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

เบนนิส (Bennis, 1989) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ ว่าประสิทธิภาพเป็นความสามารถ ในการปรับตัว เปลี่ยนแปลง พัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและความสามารถในการประสานสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์กรเพื่อรวมพลังให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติ การกิจ

มัวร์เฮด และกริฟฟิน (Moorhead and Griffin, 2001) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพที่สูงจะอยู่ที่ความหลากหลายของผลลัพธ์ของบุคคล ผลลัพธ์กลุ่ม และผลลัพธ์ของ องค์กร ซึ่งบางครั้งความแตกต่างของประเภทก็จะทำให้ผลลัพธ์ขององค์กรแตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละ ผลลัพธ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของประสิทธิผลองค์กร

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ขององค์กรที่บรรลุตาม วัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ดังนั้น การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ หรือ พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย และผลที่ได้มีประโยชน์ต่อการ บริหารโครงการโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

Christian University of Thailand

4.3 คุณค่า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณค่า โดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณค่า ตามทัศนคติของแต่ละบุคคล ดังต่อไปนี้

ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2559) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่า คือ สิ่งที่คน ๆ นั้นให้ความสำคัญ อยากมี อยากได้ อยากเป็น อยากทำ หากไม่มีไม่ได้ไม่เป็นจะทำให้กระทบกระเทือนต่อจิตใจ เช่น รู้สึกแย รู้สึกไม่ดี รู้สึกผิด หากได้มาจะรู้สึกดี เช่น บางคนไวต่อความรู้สึกในการรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวม เห็นไม่ได้ที่ผลประโยชน์ส่วนรวมเสียหาย บางคนไวต่อสิ่งที่ไม่ยุติธรรมเห็นใครไม่ได้ รับความยุติธรรมรับไม่ได้ คุณค่าที่แต่ละคนจะมีมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับว่าคุณค่านั้นถูกทำลายได้ ด้วยอะไรหรือไม่ เช่น บางคนให้ความสำคัญกับเรื่องยุติธรรม แต่พอมีผลประโยชน์เยอะมาแลกก็ ยอมทำลายคุณค่านั้นไป แสดงว่าคุณค่าที่เขาให้น้อยมีระดับน้อยเกินไป ไม่เหมือนกับคนที่เน้น คุณค่าเรื่องสุจริตโปร่งใสตรงไปตรงมา ไม่ว่าจะเอาอะไรมาแลกเขาก็ไม่ยอมเสียคุณค่าในเรื่องนั้นไป จากชีวิตนี้แหละคือคำว่า “คุณค่า”

ชลทิศ อุไรฤกษ์กุล (2562) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่า หมายถึง ความคุ้มค่าของผลผลิต บริการ กระบวนการ สินทรัพย์ หรือการใช้งาน เมื่อเทียบ กับค่าใช้จ่ายและทางเลือกอื่น ๆ ส่วน

ราชการควรพิจารณาคุณค่าเพื่อประเมินประโยชน์ของทางเลือกต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับ ค่าใช้จ่าย เช่น คุณค่าที่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับจากผลผลิตและบริการต่าง ๆ ส่วนราชการ จำเป็นต้องเข้าใจว่าคุณค่าต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มคืออะไร จากนั้นก็ส่งมอบคุณค่าให้แก่แต่ละกลุ่มนั้น ทั้งนี้ส่วนราชการต้องทำให้เกิดความสมดุลของคุณค่าที่มีต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นด้วย

สรุปได้ว่า คุณค่า หมายถึง สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร โครงการที่ส่งผลต่อผู้เรียน ครู บุคลากร และโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ความสำคัญต่อการบริหาร โครงการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา ทำให้เกิดสมรรถนะของครูและบุคลากร เกิดคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์การ เป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพด้านการบริหารจัดการและสามารถกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนได้ต่อไป

5. การวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยทำการทดสอบในสภาพจริงและดำเนินการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีนั้น เป้าหมายหลักหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาคือ ผลิตภัณฑ์นั้นเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความหมายของการวิจัยและการพัฒนา

การวิจัยถือเป็นกิจกรรมพัฒนาปัญญาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่นมนุษย์ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการดำรงชีวิตทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ให้ดีขึ้น ทั้งยังใช้ในการปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและอารยธรรมของโลก ที่เปลี่ยนไปและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มากมาย ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการวิจัยและการพัฒนาไว้ ดังนี้

องอาจ นัยพัฒน์ (2554) ได้กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ เกี่ยวกับผลผลิต กระบวนการ และการบริการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ แล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจที่ได้จากการแสวงหาไปสร้างสรรค์หรือปรับปรุงให้เกิดผลผลิต กระบวนการ และการบริการแบบใหม่ขึ้น ซึ่งมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ต้องการของบุคคล ตลาด หรือองค์กรใด ๆ มากยิ่งขึ้น

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2555) ได้กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา ว่าเป็นการวิจัยที่มุ่งหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวัง จึงเป็นการมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

บอร์ก และกอลล์ (Borg & Gall, 1986) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา คือ กระบวนการที่นำมาพัฒนาและตรวจสอบความถูกต้องของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาคำว่า ผลิตภัณฑ์ ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่สิ่งที่อยู่ในหนังสือ ในภาพยนตร์ประกอบการสอนและคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง ระเบียบวิธี เช่น ระเบียบวิธีในการสอน โปรแกรมการสอน เช่น โปรแกรมการศึกษาเรื่องยาหรือโปรแกรมการพัฒนาคนทำงาน จุดเน้นของโครงการวิจัยและพัฒนาในปัจจุบัน ปรากฏในฐานของโครงการพัฒนา โปรแกรมนี้เป็นระบบการเรียนรู้ที่สลับซับซ้อนที่รวมเอาการพัฒนาทางวัตถุ และการอบรมบุคลากรเพื่อให้สามารถทำงานได้ในบริบทเฉพาะ

สรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่นำมาพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ หรือการพัฒนาวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งในปัจจุบันองค์กรจำนวนมากได้พยายามส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัด มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาโดยเชื่อว่า การวิจัยและพัฒนาจะช่วยให้ได้ทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

5.2 ความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา

ปัจจุบันนี้หน่วยงานและบุคคลในวงการต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจการวิจัยและการพัฒนามากขึ้น ทั้งนี้เพราะได้เล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยที่และการพัฒนาที่มีต่อมวลมนุษยชนนั่นเอง แต่การวิจัยและการพัฒนาจะมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเชื่อถือและถูกต้องมากน้อยเพียงใด ถ้าข้อมูลเป็นเท็จ ผลการวิจัยที่ได้แทนที่จะเป็นประโยชน์จะกลับกลายเป็นโทษต่อผู้นำผลการวิจัย นั้นไปใช้ ดังนั้น การวิจัยและการพัฒนาจะมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างแท้จริงหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของนักวิจัย ตลอดจนความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลด้วย โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยมีความสำคัญดังต่อไปนี้

องอาจ นัยพัฒน์ (2554) ได้กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา มีจุดเน้นสำคัญ 3 ประการคือการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจใหม่ด้วยการทำวิจัย (research) การสร้างต้นแบบหรือผลิตภัณฑ์ด้วยการดำเนินงานพัฒนาและการขยายผลจากต้นแบบการพัฒนาไปสู่ผู้ใช้ด้วยการเผยแพร่ (dissemination) ด้วยเหตุนี้เองในบางครั้งจึงมีผู้เรียกการวิจัยและพัฒนา (R & D) ว่า “การวิจัยเพื่อพัฒนาและเผยแพร่” หรือ “RD & D

ณัฐวดี วังสินธุ์ (2555) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนาว่า เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการพัฒนา การทดสอบภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จากการทดสอบ เป็นลักษณะหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบมุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อจุดประสงค์พื้นฐานในการค้นพบสิ่งใหม่ เป้าหมายของการวิจัย และการพัฒนาคือ การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อให้สามารถใช้ได้ การวิจัยและพัฒนาจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างการวิจัยทางการศึกษาและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ตากากุระ (Takakura, 1990) ได้จำแนกการวิจัยและพัฒนาตามระยะของการดำเนินงาน ได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ (basic or pure research) การจำแนกให้การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์เกิดจากฐานคติความเชื่อที่ว่า การวิจัยประเภทนี้มุ่งแสวงหาหรือสรรค์สร้างความรู้และความเข้าใจเชิงธรรมชาติด้วยแง่มุมใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาวิชาโดยอาศัยวิธีการแสวงหา (method) ที่ทำให้ได้มาซึ่งความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวนั้นตามวิธีวิทยา (methodology) ของการศึกษาค้นคว้าที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้และ/หรือ คณะบุคคลในสาขานั้นกำหนดไว้หรือยอมรับดังนั้นความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่ได้คือ “หัวใจ” ของการวิจัยและพัฒนาและไม่ค่อยให้ความสนใจมากนักว่าจะมีใครเป็นผู้นำความรู้หรือความเข้าใจจากการแสวงหาที่ได้ไปใช้ทำอะไรและอย่างไรบ้างจุดเน้นสำคัญอยู่ตรงที่เป็นการ “ต่อยอด” เพิ่มพูนองค์ความรู้หรือขยายพรมแดนแห่งความเข้าใจใหม่ ๆ โดยเฉพาะที่แสดงในรูปแนวคิดทฤษฎีในสาขาวิชาด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์หรือด้านอื่น ๆ ให้กว้างไกลออกไปสู่ชุมชนทางวิชาการ 2) การวิจัยประยุกต์ (applied research) เป็นการจำแนกการวิจัยและพัฒนาตามฐานคติความเชื่อที่ว่า การวิจัยประเภทนี้มีลักษณะตรงกันข้ามกับฐานคติแบบแรกกล่าวคือ เป็นการวิจัยที่มุ่งก่อให้เกิดผลทางด้านการปฏิบัติโดยนำความรู้หรือความเข้าใจที่แสวงหาหรือสรรค์สร้างขึ้นใหม่มาทำการศึกษาวิจัยต่อในเชิงประยุกต์โดยมุ่งหวังที่จะนำไปใช้พัฒนาการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังนั้นการวิจัยและพัฒนาตามฐานคตินี้จะสนใจในเรื่องประโยชน์ใช้สอยที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา มากกว่าการสร้างความรู้หรือความเข้าใจในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรงหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มุ่งเน้นการสรรค์สร้างผลผลิตในรูปผลิตภัณฑ์หรือสิ่งประดิษฐ์/นวัตกรรมใหม่พัฒนากระบวนการดำเนินงานใหม่ตลอดจนแสวงหาระบบและวิธีการบริการใหม่โดยอาศัยการวิจัยเป็นฐานสำหรับการพัฒนา (research-base development) และ 3) การวิจัยพัฒนา (development research) เป็นการจำแนกตามฐานคติความเชื่อที่ว่า การวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการ “แปรเปลี่ยน” ความรู้หรือความเข้าใจที่ไม่เคยมีมาก่อนซึ่งได้จากการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ที่ให้อยู่ในรูปผลผลิต/นวัตกรรมกระบวนการหรือการบริการที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือปรับปรุง “โฉมใหม่” ของสิ่งต่าง ๆ

เหล่านี้จากที่มีอยู่เดิมแล้วก็ได้ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติจริง รวมทั้งมีคุณค่าตาม การรับรู้และประเมินของผู้ต้องการใช้และมีมูลค่าเชิงพาณิชย์ผลลัพธ์ที่ออกมาของการวิจัยและ พัฒนาประเภทนี้สามารถนำไปใช้ลงมือดำเนินงานได้ทันทีซึ่งแตกต่างไปจากผลลัพธ์ของการวิจัย และพัฒนาสองประเภทแรกที่ต้องรอคอยเวลายาวนานก่อนที่จะให้ผลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในทางปฏิบัติได้จริง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา เกิดจากการแสวงหาความรู้หรือความ เข้าใจใหม่ ด้วยการทำวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้ต้นแบบหรือนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาและ เผยแพร่

5.3 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยในปัจจุบันเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันโดยแพร่หลายในหมู่นักวิชาการ และบุคคล โดยทั่วไปทุกชาติทุกภาษา เพราะการวิจัยเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ดีที่สุดในปัจจุบันในการ แสวงหาความรู้ของปัญหาต่าง ๆ ที่มนุษย์ไม่รู้และต้องการแสวงหาคำตอบ การวิจัยทำให้มนุษย์มี ความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ของโลก การวิจัยทำให้มนุษยชาติมีความเจริญก้าวหน้า มี การพัฒนา มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าว ถึง ลักษณะของการวิจัยและการพัฒนา ไว้ดังนี้

วโร เฟ็งสวัสดี (2552) ได้กล่าวว่าลักษณะของการวิจัยและพัฒนา มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ 1) เป็นการนำความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นต้นแบบใช้งาน เป็นการทำวิจัย เพื่อแสวงหาหรือสร้างสรรค์ภูมิปัญญาใหม่ แล้วทำการพัฒนาด้วยการคิดค้น ต่อยอดความรู้ความ เข้าใจดังกล่าวให้อยู่ในรูปต้นแบบการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้ เช่น ผลผลิต กระบวนการหรือการบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้และสังคม 2) เป็น การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากจุดแข็งของการวิจัยและพัฒนา มี 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ การวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ และถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง จึงต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่กล่าวว่า “อย่างเป็นระบบ” เป็นการดำเนินงานที่เป็นไป ตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนา ส่วนที่กล่าวว่า “อย่างต่อเนื่อง” เป็นกระบวนการ ดำเนินงานที่จะต้องกระทำติดต่อกันโดยใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา และ เผยแพร่ผลผลิตไปสู่ผู้ใช้อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมค่อนข้างยาวนานมาก 3) มีการดำเนินงาน วิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ การทำการวิจัยและพัฒนาทุกขั้นตอนจะต้องกระทำอย่าง พิถีพิถันภายใต้การกำกับติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลายครั้งเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิตขึ้น

สุดท้าย (End of product) ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ตรงตามระดับมาตรฐานก่อนการเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม 4) มักใช้วิธีการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัย การวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไปนักวิจัยมักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามฐานคติที่อยู่ภายใต้กระบวนการทัศนแบบปฏิบัตินิยม/ ประโยชน์นิยมเป็นหลัก เช่น ผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเฉพาะกรณีในขั้นตอนการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์สู่กลุ่มผู้ใช้หรือชุมชนใดชุมชนหนึ่ง 5) มุ่งเน้นการตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา จุดเน้นสำคัญของการวิจัยและพัฒนาคือการดำเนินการวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ไปใช้งาน และ/หรือประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีอยู่ในหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชน ดังนั้น ในการออกแบบการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยมักกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนา ตั้งคำถามหรือโจทย์การวิจัย รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างความรู้ลึกเป็นพื้นฐานในการทำวิจัยและพัฒนา ร่วมกับนักวิจัยแล้ว ยังจะส่งผลต่อการยอมรับและการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้อีกด้วย และ 6) ผลของการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณค่าและมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียนเป็นสิทธิบัตรได้ ผลของการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสรรค์และการลงทุนลงแรงของนักวิจัย อาจจะมีคุณค่า (Value) และมูลค่า (Worth) เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำกำไรสูง นักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสิทธิ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตรทั้งในประเทศและนานาชาติได้

ฉัฐวดี วังสินธ์ (2555) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา ไว้ดังนี้ 1) เป็นการนำความรู้ความเข้าใจใหม่เพื่อสร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นต้นแบบใช้งาน: จุดเน้นที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือ การทำวิจัยเพื่อแสวงหาหรือสร้างสรรค์สร้างภูมิปัญญาใหม่ ได้แก่ ความรู้หรือความเข้าใจใหม่แล้วทำการพัฒนาด้วยการคิดค้น “ต่อยอด” ความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวในอยู่ในรูปแบบการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้ 2) เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากการวิจัย และพัฒนามีจุดเน้นในการดำเนินงานที่ประกอบด้วย 3 กระบวนการหลัก คือการวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนาเป็นนวัตกรรม และถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้างจึงต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3) มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้: การวิจัย และพัฒนามีกระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ เพื่อประยุกต์ไปเป็นนวัตกรรม

ผู้ผู้ในวงกว้าง ดังนั้นการทำวิจัยทุกขั้นตอนจะต้องกระทำอย่างพิถีพิถันภายใต้การกำกับติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อประกันให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตขั้นสุดท้ายของ กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปนวัตกรรมมีความถูกต้อง และเชื่อถือได้ตรงตามระดับ มาตรฐานก่อนเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม 4) มักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการทำวิจัย: ในการทำวิจัยและพัฒนา โดยทั่วไปนักวิจัยมักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพตามมาตรฐานคิตที่อยู่ภายใต้กระบวนการทัศน์ แบบปฏิบัตินิยม/ประโยชน์นิยมเป็นหลัก 5) มุ่งเน้นตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา: จุดเน้นสำคัญของการทำวิจัยประเภทนี้ คือ การดำเนินงานวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์ จำนำผลผลิต กระบวนการ และการบริการที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่จากการวิจัยและพัฒนาไปใช้งาน และ 6) ผลการวิจัยที่มีคุณค่า และมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียนสิทธิบัตรได้: ผลการวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อันเป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสรรค์และการลงทุน ลงแรงของนักวิจัยอาจจะมีคุณค่า และมูลค่า เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำกำไรได้สูง ซึ่งนักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสิทธิและ พระราชบัญญัติสิทธิบัตรทั้งภายในประเทศหรือนานาชาติได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา หมายถึง เป็นการนำความรู้ความเข้าใจใหม่ เพื่อสร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นต้นแบบใช้งานเป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ได้ ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนาเป็นนวัตกรรม และถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง

5.4 ประเภทของการวิจัยและการพัฒนา

หน่วยงาน องค์กรและ สถาบันสำคัญต่าง ๆ ต่างก็มีการลงทุนทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อค้นพบหรือสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรด้วยกันทั้งนั้น การวิจัยและพัฒนา จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการบรรลุความสำเร็จของหน่วยงานองค์กรสถาบัน ในช่วงเวลาที่ผ่าน มามีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาอยู่ว่าการวิจัยและพัฒนาจะต้องพึ่งเทคโนโลยีขั้นสูง หรือเป็นเทคโนโลยีที่ใช้เฉพาะองค์กรขนาดใหญ่เท่านั้นความเป็นจริงแล้วหน่วยงานต่างมีความ จำเป็น ในการศึกษาออกแบบเพื่อปรับปรุงพัฒนาวิธีการหรือผลผลิตที่ใช้อยู่ตลอดเวลา เพื่อก้าวไป ข้างหน้าอย่างมั่นคงเหมาะสมกับบริบท สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกที่เกิดขึ้น อยู่ตลอดเวลา มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของการวิจัยและการพัฒนา ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ได้กล่าวว่า ประเภทการวิจัยและพัฒนา ที่พบบันมากได้แก่ การวิจัยเพื่อทดลองหรือทดสอบหลักการทฤษฎีเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้เพื่อ พัฒนานวัตกรรม และเพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีการศึกษา ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาและประยุกต์

นวัตกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรม เป็นการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์และสรุปคำตอบต่อคำถามวิจัยเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรม ด้วยการศึกษาองค์ความรู้จากการ ทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการดูงาน ศึกษาความต้องการ ทำการกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual framework) แล้วทำการออกแบบและพัฒนาตามกรอบแนวคิดที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วการออกแบบ เป็นการกำหนดรายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีเหตุผลเป็นขั้นตอนสร้างสรรค์ (สวยงามและใช้งานได้) และมีคุณภาพเพื่อให้สิ่งนั้นสามารถแก้ปัญหาหรือใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็สร้างสุนทรียภาพเพื่อจรรโลงผู้ใช้ส่วนการพัฒนา หมายถึง การทำให้เกิดขึ้นใหม่ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การทำสิ่งไม่มีอยู่ให้เกิดมีขึ้น ถือเป็นความหมายที่หนึ่งของคำว่า การพัฒนาในภาษาไทย กล่าวคือ เป็นการนำผลจากการออกแบบมาสร้างสิ่งใหม่ให้เป็นรูปร่างตามแบบที่ได้วางแผนไว้แล้วเมื่อนำการออกแบบและพัฒนา (D & D) มาดำเนินการอย่างต่อเนื่องกัน โดยใช้ผลของการศึกษาองค์ความรู้และการศึกษาความต้องการเป็นแนวทาง ก็จะได้นวัตกรรมที่พร้อมจะนำไปสู่การวิจัยหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพด้วยการทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) หรือทดลองใช้จริง (Trial Run) ทำการปรับปรุงเพื่อให้ นวัตกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หลังจากทำการทดลองหรือทดสอบ นวัตกรรมและประยุกต์นวัตกรรม ปรับปรุงและเผยแพร่ นวัตกรรมให้แพร่หลาย หลังจากการเผยแพร่ จนนวัตกรรมเป็นที่ยอมรับและใช้กันแพร่หลายแล้ว นวัตกรรมก็จะสิ้นสุดสภาพความเป็น นวัตกรรมและกลายเป็นเทคโนโลยีการศึกษาต่อไป และ 2) การวิจัยเพื่อปรับปรุง เทคโนโลยี การศึกษาเทคโนโลยีการศึกษาใด ๆ เมื่อนำมาใช้ระยะเวลาหนึ่งอาจเสื่อมประสิทธิภาพหรือหย่อน ประสิทธิภาพด้วยเหตุผลใดก็ตามจำเป็นที่จะต้องนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น การปรับปรุงหมายถึงการทำให้ดีขึ้น ถือเป็นความหมายที่สองของการพัฒนาในบริบทภาษาไทยการวิจัยเพื่อปรับปรุงเทคโนโลยี การศึกษาเป็นการนำเทคโนโลยีนั้นมา “ปิดฝุ่น” เพื่อปรับเปลี่ยนและปรับปรุงองค์ประกอบและ ขั้นตอนให้ดีขึ้นด้วยการวิเคราะห์ระบบ สังเคราะห์ และสร้างแบบจำลอง แล้วนำนวัตกรรมที่ได้ปรับปรุงแล้วไปผ่านกระบวนการเหมือนกับการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาใหม่ ด้วย การศึกษาองค์ความรู้จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย ทำการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญและการดูงานทำการศึกษาความต้องการ ทำการกำหนดกรอบแนวคิดนวัตกรรมที่จะปรับปรุง แล้วทำการออกแบบและพัฒนาตามกรอบแนวคิดที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว

ขงยุทธ แฉล้มวงษ์ (อ้างใน กัมปนาท วิจิตรศรีกมล, 2564) ได้กล่าวว่า ประเภทการวิจัย และพัฒนา สามารถจำแนกออกได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมโดยมีวิธิดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.1) ขั้นตอนตอนการวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ 1.2) ขั้นตอน

การวิจัยประยุกต์เพื่อนำความรู้ใหม่มา ประยุกต์ใช้ในการสร้างวิธีการ (วิธีการปฏิบัติ) หรือผลผลิต (สิ่งประดิษฐ์) และ 1.3) ขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและแก้ไขวิธีการ หรือผลผลิต จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ 2) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากความต้องการของผู้ใช้จากนั้นจึง 2.1) ออกแบบประดิษฐ์กรรม เบื้องต้นแบบลองถูกลองผิด 2.2) ออกแบบประดิษฐ์กรรมอย่างเป็นระบบ 2.3) ทำการวิจัย การทดลองและการปรับปรุง 2.4) พัฒนาประดิษฐ์กรรมออกสู่ตลาด และผู้นำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ 3) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม โดยใช้กระบวนการ ออกแบบและปรับปรุง พัฒนาควบคู่กันไปจนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และเป็น ประโยชน์อย่างกว้างขวาง และ 4) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระยะวิจัยเพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่โดยการใช้การผสมผสานความคิดจากหลายแหล่งมาใช้ในการออกแบบทดสอบ และพัฒนาปรับปรุง แนวความคิดอาจได้มาจากการวิจัยที่จัดทำขึ้น การวิจัยที่ผ่านมามีความต้องการของตลาดหรือความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย หน่วยงานหรือ สถาบันนำมาผสมผสานการออกแบบและพัฒนาผลผลิต

มาจูปี้ (Mahdjoubi, 2009) ได้จำแนกประเภทของการทำวิจัย และ พัฒนาไว้เป็น 4 แบบ ดังนี้ 1) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม โดยมีวิธีดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.1) ขั้นตอนการวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ 1.2) ขั้นตอนการวิจัยประยุกต์เพื่อนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการสร้างวิธีการ (วิธีการปฏิบัติ) หรือผลผลิต (สิ่งประดิษฐ์) และ 1.3) ขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและแก้ไขวิธีการหรือผลผลิตจนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ 2) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรมผ่าน กระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากความต้องการของผู้ใช้ จากนั้นจึง 2.1) ออกแบบประดิษฐ์กรรม เบื้องต้นแบบลองถูกลองผิด 2.2) ออกแบบประดิษฐ์กรรมอย่างเป็นระบบ 2.3) ทำการวิจัย การทดลองและการปรับปรุง และ 2.4) พัฒนาประดิษฐ์กรรมออกสู่ตลาด และผู้นำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ 3) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม โดยใช้กระบวนการออกแบบและปรับปรุงพัฒนาควบคู่กันไปจนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางซึ่งสามารถวิจัยและพัฒนาได้ใน 2 รูปแบบ คือ 1) สังเคราะห์องค์ความรู้ ออกแบบและพัฒนาผลผลิต ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้ (Synthesis) และบูรณาการองค์ความรู้ (Integration) เพื่อนำมาใช้ ออกแบบและพัฒนาปรับปรุง (Design and Development) จนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์ และ 2) การ

วิจัยพื้นฐาน ออกแบบ และพัฒนาผลผลิต ผู้วิจัยทำการวิจัยพื้นฐาน เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ สำหรับนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาปรับปรุง (Design and Development) จนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์ และ 4) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระยะวิจัยเพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ โดยการใช้การผสมผสานความคิดจากหลายแหล่งมาใช้ในการออกแบบ ทดสอบ และพัฒนาปรับปรุง แนวความคิดอาจได้มาจากการวิจัยที่จัดทำขึ้น การวิจัยที่ผ่านมา ความต้องการของตลาด หรือความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย หน่วยงานหรือ สถาบันนำมา ผสานการออกแบบและพัฒนาผลผลิต

สรุปได้ว่า ประเภทการวิจัยและพัฒนา ที่พบกันมากได้แก่ การวิจัยเพื่อทดลองหรือ ทดสอบหลักการทฤษฎีเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนานวัตกรรม และเพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีการศึกษา

5.5 กระบวนการของการวิจัยและการพัฒนา

กระบวนการวิจัยและพัฒนา อาจเริ่มด้วยระบบของการวิเคราะห์สภาพปัญหาให้ชัดเจน แล้วเข้าสู่ระยะของการพัฒนาทางเลือก หรือวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งระยะของการพัฒนาทางเลือกจะมี ขั้นตอนคล้ายคลึงกับการวิจัยโดยทั่วไป แต่เป็นการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะทำการทดลองใช้ในสภาพจริง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง กระบวนการของการวิจัยและการพัฒนา ไว้ดังนี้

เดชกุล มัทวานุกูล (2562) ได้กล่าวว่า กระบวนการวิจัยและการพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากความ ต้องการของผู้ใช้จากนั้นจึง 1) ออกแบบประดิษฐกรรม เบื้องต้นแบบลองถูกลองผิด 2) ออกแบบ ประดิษฐกรรมอย่างเป็นระบบ 3) ทำการวิจัยการทดลองและการปรับปรุง และ 4) พัฒนาประดิษฐกรรม ออกสู่ตลาด และผู้ใช้นำผลผลิตไปใช้ประโยชน์

สรุปได้ว่า กระบวนการวิจัยและการพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ประเภทสื่อวัสดุอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ประเภทกระบวนการหรือวิธีการ โดยดำเนินการทดสอบใน สภาพจริงและทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการวิจัยและการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ 2) การออกแบบพัฒนา ผลิตภัณฑ์ 3) การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ซึ่งดำเนินการทดลอง 3 ครั้ง ได้แก่ การทดลองกับ กลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ และการทดลองความพร้อม

นำไปใช้ และ 4) การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ การวิจัยและพัฒนาที่มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ เป็นการนำความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นตัวแบบใช้งาน เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ มักใช้วิธีการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัยมุ่งเน้นการตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้ ผลของการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณค่าและมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียนเป็นสิทธิบัตรได้

6. ภูมิหลังหรือบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ปัจจุบันมีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 56 โรงเรียน เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความดูแลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ได้รับการติดตั้งระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ในการจัดการศึกษามาใช้ ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ ตลอดจนการบริหารจัดการในสถานศึกษาขึ้นใหม่ โดยโครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน 4 ประการคือ 1) เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงในคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน 2) เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสดูเรียนการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้อย่างอิสระ 3) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไป กลุ่มเป้าหมายในระบบโรงเรียนและกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน และ 4) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1, 2566)

6.1 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้ขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน นอกจากนี้ในปัจจุบันยังได้ขยายผลไปสู่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชุมวางแผนการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติและคณะกรรมการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

3. สร้างความตระหนักให้ความรู้และทักษะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.1 ศึกษาดูงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียน สังกัดอื่นๆ

4.2 ชี้แจงแนวทางในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกลผ่านดาวเทียมโดยแบ่งช่องทางการนำ DLTV มาใช้เพื่อให้โรงเรียนได้ปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ดังนี้

4.2.1 การรับชมการถ่ายทอดสดจากโรงเรียนไกลกังวลผ่านโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถรับชมช่องรายการ DLTV1-DLTV15 ตามตารางสอนออกอากาศของโรงเรียนไกลกังวล

4.2.2 การรับชมผ่านทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ <http://www.dlf.a.th>

4.2.3 การรับชมผ่านทาง Application DLTV บนมือถือ (DLTV On Mobile)

4.2.4 แนะนำระบบ e-Learning DLTV ผ่านระบบเว็บไซต์จากโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

5. ระบบ eDLTV แบบ Off-line บรรจุไว้ในฮาร์ดดิสก์ ขนาด 2 TB ซึ่งประกอบไปด้วยระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยสามารถเปิดได้จาก ฮาร์ดดิสก์โดยตรง และสามารถต่อเป็นระบบ Network ได้

6. สื่อ DVD บันทึกการเรียนการสอน DLTV ทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้จัดทำโครงการพัฒนางานด้าน ICT ผลิตสื่อที่บันทึกจาก DLTV เป็นแผ่น DVD สำหรับโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน

7. การนิเทศติดตามและประเมินผล และสรุปผลการดำเนินการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1, 2566)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

เกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ 1. การวางแผน 2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ และ 3. ด้านการประเมินผลโครงการ และประสิทธิภาพ การบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ 1. ความพึงพอใจด้านเวลา 2. ความพึงพอใจด้านคุณภาพ 3. ความพึงพอใจด้าน และ 4. ความพึงพอใจด้านปริมาณ

นิตา หมั่นดี (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน โดยแต่ละส่วนมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้ 1. การบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ โดยการสร้างความตระหนักและความพร้อมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน และสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดการทรัพยากรบุคคล โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน จัดครูเข้าชั้นเรียน และพัฒนานุเคราะห์ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับซ่อมแซมอุปกรณ์ สื่อสื่อ วัสดุการเรียนการสอน และสนับสนุนการพัฒนานุเคราะห์ มีการจัดการระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการติดตั้งให้ถูกต้องเหมาะสม บำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ มีการบริหารจัดการวิชาการ โดยการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทางและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลของโรงเรียน และนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง และ 2. การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีการปรับตารางเวลาให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทางและบริบทของโรงเรียน ใช้สื่อเสริมในการจัดการศึกษาโดยการจัดหาสื่อ ให้

นักเรียนดูการสาธิตจากครูโรงเรียนต้นทาง และผลิตสื่อร่วมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อนการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดการเรียนการสอนและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา มีการวัดประเมินผลการจัดการศึกษา โดยเน้นให้ครูต้องมีการวัดประเมินผลตัวชี้วัดทุกตัวเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพชรไพลิน สอนทิพย์ และจิตติมา วรรณศรี (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาการดำเนินโครงการด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และด้านการตรวจสอบประเมินผล

พรศักดิ์ พัฒนะ โสภณ เพ็ชรพวง และญาณิศา บุญจิตร (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอกีร์รัฐนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอกีร์รัฐนิคม พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านการสรุปบทเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการสอนซ่อมเสริม ด้านการเตรียมการสอน และ ด้านการบันทึกหลังสอน ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ยังไม่ได้รับพัฒนาอย่างจริงจัง ผู้รับผิดชอบยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การใช้สื่อและเทคโนโลยีมีน้อย ครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับพัฒนาทำให้ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง 2) ผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอกีร์รัฐนิคม ได้ดำเนินการโดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้สอนและ

ให้ฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยมีการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน 3) ผลการประเมินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้น ครูมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด

นิตยาพร เงินจันทร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัญหาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) สถานที่ 8) ระยะเวลา และ 9) การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมครู 1 ปีการศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้คณะครูโรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผลพบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ ผดุงชัย ภูพัฒน์ และสุวิทย์ บึงบัว (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ต้องการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อยกระดับ

คุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการสร้างเครือข่าย (PNI modified = 0.22) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยและทรัพยากรพื้นฐาน (PNI modified = 0.20) ด้านพฤติกรรมกรเรียนรู้ของนักเรียน (PNI modified = 0.16) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI modified = 0.12) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (PNI modified = 0.10) และด้านการบริหาร จัดการ (PNI modified = 0.03) ตามลำดับ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โมตามาเด (Motamedi, 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง มุมมองโดยรวมของการศึกษาทางไกลในสหรัฐอเมริกา การศึกษาทางไกลได้รับการอธิบายว่าเป็นการส่งมอบการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนและครูแยกจากกันตลอดกระบวนการเรียนรู้ตามเวลาและระยะห่างทางกายภาพ การวิจัยระบุว่าการศึกษาทางไกลสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการประชุมในชั้นเรียนปกติ นอกจากนี้ การวิจัยพบว่าสำหรับนักเรียนบางคน การศึกษาทางไกลทำให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ วัตถุประสงค์ของบทความนี้คือเพื่อให้มุมมองโดยรวมของการศึกษาทางไกลในสหรัฐอเมริกา บทความนี้เริ่มต้นด้วยคำอธิบายของการศึกษาทางไกล นักเรียนที่ศึกษาทางไกล และประสิทธิผล จากนั้นจึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาทางไกลและเทคโนโลยี จะมีการหารือถึงข้อดี ข้อเสีย และปัญหาในการศึกษาทางไกล

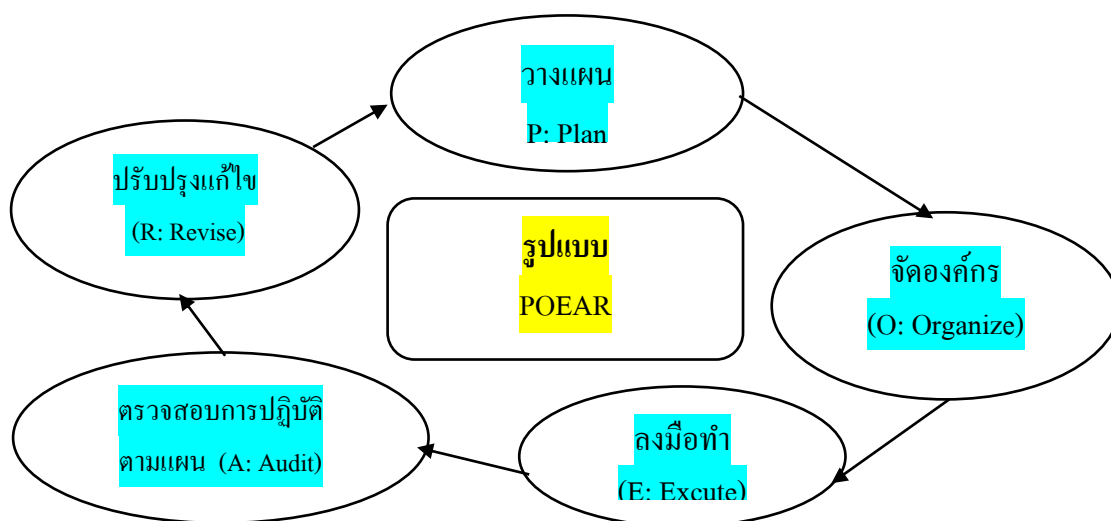
แกมเบิล (Gamble, 2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษาในตำบลโคลัมเบีย โดยศึกษาสมรรถนะการจัดการของสถานศึกษา การใช้รายการโทรทัศน์ของผู้สอน และประโยชน์ของการศึกษาทางไกลที่ผู้เรียนได้รับ ผลการวิจัยพบว่า หน่วยจัดการศึกษาทางไกลสามารถจัดการศึกษาได้สนองความต้องการของกลุ่มย่อยได้ ซึ่งทำได้ยากในชั้นเรียนปกติ ผู้เรียนได้รับโอกาสและประโยชน์จากการศึกษาทางไกล ความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลขึ้นอยู่กับรายการว่าสามารถสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพียงใด และสมรรถนะในการแข่งขันทั้งทุน ความสะดวกสบาย จำนวนผู้รับบริการ การประเมินผลและการจัดการ นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการศึกษาทางไกลที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับวางแผนที่ดี โดยพิจารณาถึงการสอดคล้องของหลักสูตร การสอนและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิโคลอฟ (Nikolov, 2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาทางไกลในโรงเรียน: มุมมองและความเป็นจริง บทนี้กล่าวถึงบทบาทของการศึกษาทางไกลในการศึกษาระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษา การศึกษาทางไกลใช้เป็นคำทั่วไปสำหรับการสอนและการเรียนรู้ เมื่อครูและผู้เรียนแยกจากกันในช่วงของพื้นที่และเวลา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใช้เพื่ออำนวยความสะดวก

สะดวกในกระบวนการสอนและการเรียนรู้ เป็นที่เชื่อกันว่าเนื่องจากการพัฒนาด้าน ICT การศึกษาทางไกลสามารถทำหน้าที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาระดับโลกครั้งใหม่ในโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำลายการผูกขาดของระบบการศึกษาที่ใช้การพิมพ์และกระดาษ เพื่อตระหนักถึงการปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่ การศึกษาทางไกลควรใช้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงซึ่งไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างโลกทางกายภาพและโลกเสมือน ปัจจัยสำคัญสำหรับความสำเร็จของการศึกษาทางไกลคือการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงซึ่งใช้กลยุทธ์การออกแบบการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องตามทฤษฎีการเรียนรู้ในปัจจุบัน มีการอภิปรายการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการศึกษาทางไกล อนาคตของการศึกษาทางไกลได้รับการพิจารณาในบริบทของโรงเรียน

สรุป

จากการศึกษาแนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดจากทฤษฎีของ เดมมิ่ง (Deming, 1982) ทฤษฎีของ เฟโยล (Fayol, 1991) ทฤษฎีของ กุลลิค และเออร์วิก (Gulick and Urwick, 1937) หลักการแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) รวมไปถึงการศึกษางานวิจัยอื่น ๆ สร้างเป็นตาราง CROSSTAB เพื่อมาการบูรณาการแล้วพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Execute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) วิจัยจึงนำรูปแบบนี้ไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป ดังแผนภาพที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.3 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (POEAR Model)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การออกแบบการวิจัย ลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย การหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลวิจัย การวิเคราะห์ทางสถิติและการแสดงขั้นตอนการวิจัย ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) โดยมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

Gr ₁	O ₁	T	O ₂
-----------------	----------------	---	----------------

แผนภาพที่ 3.1 แบบแผนการวิจัย

แทนค่า	Gr ₁	หมายถึง กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว
	O ₁	หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง
	T	หมายถึง การใช้นวัตกรรมการศึกษา (หรือการให้เงื่อนไขการทดลอง)
	O ₂	หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

ลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และ โรงเรียนบ้านหนองม่วง เพื่อเป็นโรงเรียนใช้ในการทดลอง ซึ่งตั้งอยู่ที่ 200 หมู่ 1 ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 56 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู รวมทั้งสิ้น 168 คน เพื่อตอบแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ โรงเรียนบ้านหนองม่วง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการทดลอง จำนวน 12 คน คือ 1) ผู้อำนวยการ 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และ 3) ครู 10 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน

2. ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

3. ตัวแปรกลาง ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)

3.1 วางแผน (P: Plan) หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

3.2 จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

3.3 ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ

3.4 ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึง การประเมินโครงการ การประเมินความเหมาะสมของบริบท การประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่าง

เพียงพอ การประเมินการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก

3.5 ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึงการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทราบ การรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก

4. ตัวแปรตาม ได้แก่ผลของการปฏิบัติการทดลอง โดยจำแนกเป็นผลของการ เปรียบเทียบการปฏิบัติทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ส่วนผลของการใช้รูปแบบเป็นการ ประเมินผลในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 7 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ชุดที่ 2 แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามความ คิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยการหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

ชุดที่ 3 นวัตกรรม คือ การออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)

ชุดที่ 4 แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้ค่า ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence)

ชุดที่ 5 แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วยกิจกรรมตามรูปแบบ POEAR MODEL

ชุดที่ 6 แบบประเมินก่อนและหลังการทดลองตามแผนปฏิบัติการ โดยประเมิน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับ มาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับ น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ชุดที่ 7 แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales, 1967) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนตามระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิผล/ มีคุณค่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ มีประสิทธิผล/ มีคุณค่า อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ มีประสิทธิผล/ มีคุณค่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ มีประสิทธิผล/ มีคุณค่า อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ มีประสิทธิผล/ มีคุณค่า/ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2. รวบรวมข้อมูลและสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และความชัดเจน

2.2 ประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item Objective Congruence)

2.3 พัฒนารูปแบบโดยการออกแบบและสร้าง และกำหนดวิธีการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางการบริหาร

2.4 สร้างแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ก่อนนำไปใช้ในการปฏิบัติการทดลอง

2.5 สร้างแผนการปฏิบัติการทดลองให้สอดคล้องกับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.6 ประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item Objective Congruence)

2.7 ปฏิบัติการทดลองตามแผน

3. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูลในสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย ในกรณีที่ข้อคำถามใดมีค่า IOC ตั้งแต่ .50 -.80 จะนำข้อนั้นมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. นำเครื่องมือแต่ละชุดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบประสิทธิภาพ โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) ก่อนนำไปใช้ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการตามกระบวนการวิจัย
2. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขรายข้อมาพัฒนาให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปดำเนินการต่อไป

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

ก่อนดำเนินการทดลองและให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับ คณะสหวิทยาการ เพื่อขอเอกสารรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยมีการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และปฏิบัติการทดลองด้วยความสมัครใจ มิได้มีการบังคับแต่อย่างใด หากผู้ใดไม่ประสงค์ตอบแบบสอบถามหรือปฏิบัติการทดลองก็สามารถสละสิทธิ์ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
2. ผู้วิจัยประสานงานกับสถานศึกษาเก็บข้อมูลและทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 56 โรงเรียน และเก็บแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์

4. ผู้วิจัยประชุมชี้แจงผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มทดลองโรงเรียนบ้านหนองม่วง
5. ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบตามแผนปฏิบัติการ โดยใช้ระยะเวลา 1 ภาคเรียน
6. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนบ้านหนองม่วง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	1. หาค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
2. เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดและทฤษฎีการบริหารของ วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง ฟาโยลและ เออร์วิคและกลุค บูรณาการร่วมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงหลักการและทฤษฎี 2. สังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	แบบประเมินความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์กับเนื้อหา (IOC)	ค่าความสอดคล้องวัตถุประสงค์กับเนื้อหา (ค่าIOC)

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล
การศึกษาประณศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1		
4. เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลอง ใช้รูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อน และหลังการ ทดลอง	1. แผนปฏิบัติการทดลองใช้ รูปแบบ POEAR Model 2. แบบประเมินความรู้และความ เข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. ทดสอบค่าที (t-test)
5. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการ บริหารจัดการการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้าน ประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า	แผนปฏิบัติการทดลองใช้รูปแบบ POEAR MODEL แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่าของ รูปแบบ	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. เกณฑ์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ทางสถิติ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ความถี่ (Frequency) เพื่อแสดงจำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลการทดลองครั้งนี้
2. ร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลการทดลองครั้งนี้

3. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) เพื่อหาระดับปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายความเบี่ยงเบนหรือการกระจายของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

5. ค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงคกับเนื้อหาารายข้อ (IOC: Index of item objective congruence) เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ

6. เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติค่าที (t-dependent)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และการพิจารณาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า โดยใช้ค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิด ของเบสท์ (Best, 1997) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพปัญหา/ ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล/ คุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัญหา/ ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล/ คุณค่าอยู่ในระดับมาก

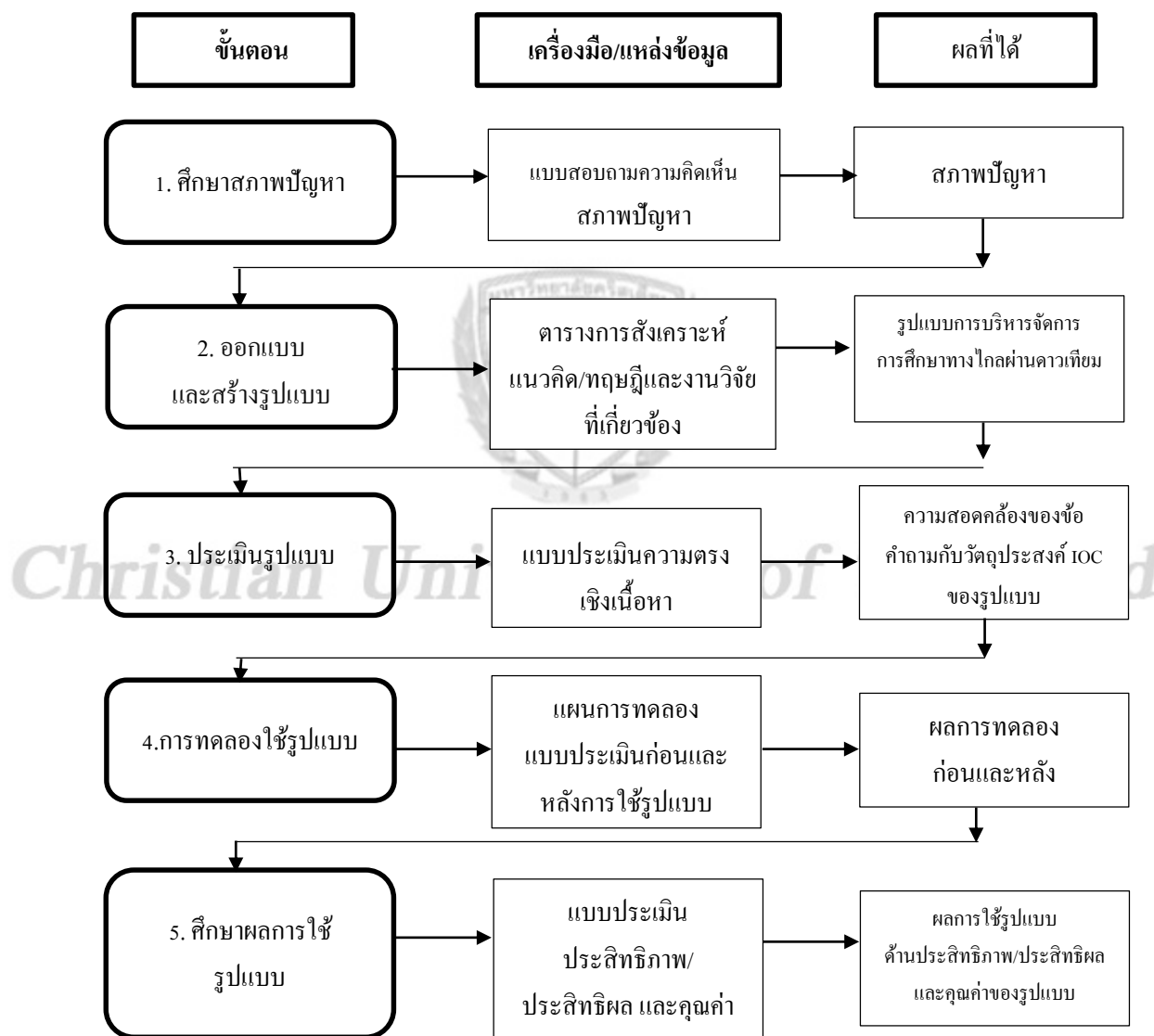
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัญหา/ ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล/ คุณค่าอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัญหา/ ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล/ คุณค่าอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัญหา/ ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล/ คุณค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.2

แผนภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการวิจัย

จากแผนภาพที่ 3.2 มีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้วยแบบสอบถามและการวิเคราะห์เอกสารรายงานประเมินตนเองประกอบเพื่อให้ทราบสภาพปัญหา
2. ออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. ประเมินรูปแบบด้วยการวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความถูกต้อง
4. ผู้วิจัยจัดทำแผนปฏิบัติการทดลองตามรูปแบบ POEAR Model เพื่อนำไปทดลองใช้ตามแผนปฏิบัติการทดลอง โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมและเวลาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และมีการประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง
5. ศึกษาผลของการใช้รูปแบบโดยใช้แบบสอบถามหลังการทดลอง เพื่อศึกษาด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

Christian University of Thailand

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการ 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3) ครู รวมทั้งสิ้น 168 คน เพื่อตอบแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 โรงเรียนคือโรงเรียนบ้านหนองม่วง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของโรงเรียน และมีการเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน 12 คน คือ 1) ผู้อำนวยการ 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และ 3) ครู 10 คน ผลการวิจัยแบ่งเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลองการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 6 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหา

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 168 คน แบ่งเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน สรุปข้อมูลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	55	32.74
หญิง	113	67.26
รวม	168	100
อายุ		
อายุ 20-35 ปี	68	40.48
อายุ 36-45 ปี	66	39.28
อายุ 46-60 ปี	34	20.24
รวม	168	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	109	64.88
ปริญญาโท	58	34.52
ปริญญาเอก	1	0.60
รวม	168	100
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	56	33.33
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	5	2.98
ครู	107	63.69
รวม	168	100

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน		
1-5 ปี	44	26.19
6-10 ปี	38	22.62
11-15 ปี	38	22.62
16-20 ปี	24	14.29
21-25 ปี	10	5.95
25 ปีขึ้นไป	14	8.33
รวม	168	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 168 คน มีผลสรุปดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 168 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 67.26 และเป็นเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 32.74 อายุระหว่าง 20-35 ปี มีมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.48 รองลงมาอายุระหว่าง 36-45 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.28 และอายุระหว่าง 46-60 ปี มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.24 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีมากที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 64.88 และระดับปริญญาโท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 34.52 และปริญญาเอกมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตำแหน่งครูมีมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 63.69 รองลงมาตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.98 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 1-5 ปี มีมากที่สุด มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19 รองลงมาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 6-10 ปี และ 11-15 ปี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.62 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 16-20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 25 ปีขึ้นไป มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 21-25 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95

ตารางที่ 4.2 สถานภาพของกลุ่มทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

สถานภาพของกลุ่มทดลอง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	25.00
หญิง	9	75.00
รวม	12	100
อายุ (แบ่งเป็น 4 ช่วง)		
20-35 ปี	2	16.67
36-45 ปี	8	66.66
46-60 ปี	2	16.67
รวม	12	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	11	91.67
ปริญญาโท	1	8.33
รวม	12	100
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	1	8.33
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1	8.33
ครู	10	83.33
รวม	12	100
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน		
1-5 ปี	3	25.00
6-10 ปี	7	58.33
21-25 ปี	2	16.67
รวม	12	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สถานภาพของกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน มีผลสรุปดังนี้ กลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุระหว่าง 36-45 ปี มีมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และอายุระหว่าง 20-35 ปีและอายุระหว่าง 46-60 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 และระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ตำแหน่งครูมีมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 6-10 ปีมีมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 1-5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 21-25 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) (Likert, 1967) ในภาพรวม ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม 5 ขั้นตอน

(n = 168)				
ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	วางแผน (P: Plan)	3.49	0.81	มาก
2	จัดองค์กร (O: Organize)	3.55	0.79	มาก

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม 5 ขั้นตอน (ต่อ)

(n = 168)

ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
3	ลงมือทำ (E: Excute)	3.52	0.78	มาก
4	ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit)	3.48	0.79	มาก
5	ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)	3.74	0.79	มาก
รวม		3.54	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.3 สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, $SD = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.74$, $SD = 0.79$) รองลงมาตามลำดับได้แก่ ด้านการจัดองค์กร ($\bar{x} = 3.55$, $SD = 0.79$) ด้านลงมือทำ ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 0.78$) ด้านวางแผน ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.81$) และด้านตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.79$)

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนวางแผน

(n = 168)

ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
1	ผู้บริหาร และครูมีการวางแผน กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.48	0.83	มาก
2	ผู้บริหาร และครูมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการจัด	3.49	0.83	มาก

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนวางแผน (ต่อ)

(n = 168)

ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
	การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็กไว้ใน แผนปฏิบัติการของโรงเรียน			
3	ผู้บริหาร และครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมการ จัดการเรียนการสอน	3.47	0.80	มาก
4	ผู้บริหาร และครูมีการสำรวจปัญหาเพื่อประชุมวางแผน	3.48	0.81	มาก
5	ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด	3.53	0.80	มาก
	รวม	3.49	0.81	มาก

Christian University of Thailand

จากตารางที่ 4.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด ($\bar{x} = 3.53$, $SD = 0.80$) ผู้บริหาร และครูมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็กไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.83$) ผู้บริหาร และครูมีการวางแผน กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.83$) ผู้บริหาร และครูมีการสำรวจปัญหาเพื่อประชุมวางแผน ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.81$) และผู้บริหาร และครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.47$, $SD = 0.80$)

ตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนจัดองค์กร

(n = 168)

ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
1	มีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก	3.46	0.82	มาก
2	มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน อย่างเป็นหมวดหมู่	3.57	0.79	มาก
3	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน	3.55	0.78	มาก
4	มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมกับกลุ่มครูผู้สอน	3.63	0.78	มาก
รวม		3.55	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.5 สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนการจัดองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, $SD = 0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมกับกลุ่มครูผู้สอน ($\bar{x} = 3.63$, $SD = 0.78$) มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน อย่างเป็นหมวดหมู่ ($\bar{x} = 3.57$, $SD = 0.79$) และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน($\bar{x} = 3.55$, $SD = 0.78$) และมีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.46$, $SD = 0.82$)

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนลงมือทำ

(n = 168)					
ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	
1	มีการดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.49	0.77	มาก	
2	กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.59	0.78	มาก	
3	มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา	3.48	0.79	มาก	
4	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ	3.52	0.80	มาก	
5	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.52	0.78	มาก	
รวม		3.52	0.78	มาก	

จากตารางที่ 4.6 สภาพปัญหา การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนลงมือทำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.59$, $SD = 0.78$) มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 0.80$) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียนในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 0.78$) มีการดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก

เล็ก ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.77$) และมีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วย
ระยะเวลา ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.79$)

ตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
เขต 1 ขั้นตอนตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน

(n = 168)				
ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
1	มีการประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก	3.50	0.79	มาก
2	มีการประเมินความเหมาะสมของบริบทในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	3.50	0.80	มาก
3	มีการประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่าง เพียงพอในโรงเรียนขนาดเล็ก การใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม	3.46	0.80	มาก
4	มีการประเมินการดำเนินงานในการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.46	0.79	มาก
5	มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ในการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.48	0.79	มาก
รวม		3.48	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.7 สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.48$,
 $SD = 0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหา
น้อยดังนี้ มีการประเมินความเหมาะสมของบริบทในโรงเรียนขนาดเล็ก การใช้การศึกษาทางไกล
ผ่านดาวเทียม ($\bar{x} = 3.50$, $SD = 0.80$) มีการประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียน
ขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.50$, $SD = 0.79$) มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน
ดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.79$) มีการประเมินความเหมาะสมของการจัดสรร

ทรัพยากรอย่างเพียงพอในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{x} = 3.46$, $SD = 0.80$) และมีการประเมินการดำเนินงานในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.46$, $SD = 0.79$)

ตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข

(n = 168)

ลำดับที่	สภาพปัญหา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา
1	มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำ แผนการจัดการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก	3.69	0.83	มาก
2	มีการรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.77	0.76	มาก
3	มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	3.76	0.78	มาก
รวม		3.74	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.8 สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, $SD = 0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.77$, $SD = 0.76$) มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.76$, $SD = 0.78$) และมีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x} = 3.69$, $SD = 0.83$)

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

การออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการและแนวคิดจากทฤษฎีของเดมมิง(Deming, 1982) ทฤษฎีของ เฟโยล (Fayol, 1991) ทฤษฎีของ กุลลิค และเออร์วิกค์ (Gulick and Urwick, 1937) งานวิจัยของ กรรรรศ ประศาสน์วนิช (2564) นิตยาพร เงินจันทร์ (2565) รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดย การศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน ได้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยกำหนดชื่อ “กระบวนการ POEAR MODEL” ประกอบด้วย 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.9

Christian University of Thailand

ตารางที่ 4.9 การสังเคราะห์ตัวแปรจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้ น ต อ น / แนวคิ ด ทฤษฎี และงานวิ จัยที่ เกี่ยวข้อง	เดมมิง (Deming, 1982)	เฟโยล (Fayol, 1991)	กุลลิค และ เออร์วิกค์ (Gulick and Urwick, 1937)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน (2560)	กรรรรศ ประศาสน์วนิช (2564)	นิตยาพร เงินจันทร์ (2565)
วางแผน (P: Plan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
จัดองค์กร (O: Organize)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ลงมือทำ (E: Excute)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.9 การสังเคราะห์ตัวแปรจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ชั้น ตอน / แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	เดมมิง (Deming, 1982)	เฟโยล (Fayol, 1991)	กูลิค และ เออร์วิกค์ (Gulick and Urwick, 1937)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน (2560)	กรธรรศ ประสานวิช (2564)	นิ ตยาพร เงินจันทร์ (2565)
ตรวจสอบการ ปฏิบัติตามแผน (A: Audit)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

วางแผน (P: Plan) หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

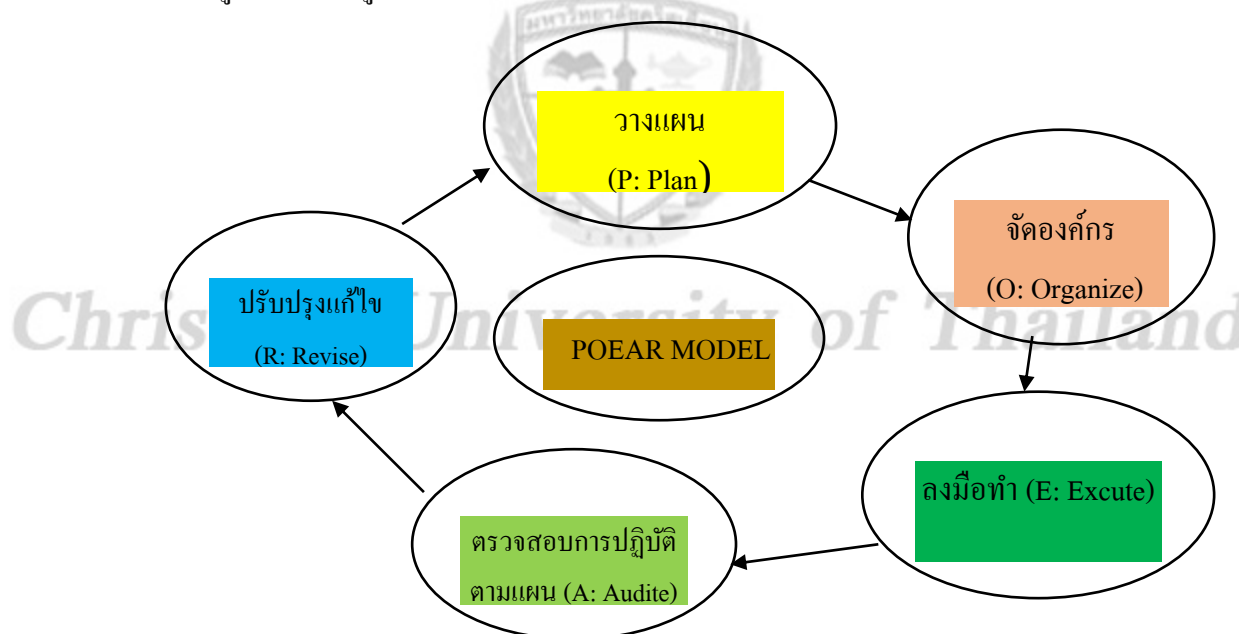
จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ

การดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึงการประเมินโครงการ การประเมินความเหมาะสมของบริบท การประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การประเมินการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึงการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทราบ การรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบทั้ง 5 ขั้นตอน สร้างเป็นแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

การประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ของรูปแบบกับวัตถุประสงค์งานวิจัย เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องด้วยการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม จะให้คะแนนเป็น +1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น และให้คะแนนเป็น -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น ปรากฏว่า ผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5			
วางแผน (P: Plan)									
1	ผู้บริหาร และครูมีการวางแผนกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง	
2	ผู้บริหาร และครูมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็กไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง	

ตารางที่ 4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
3	ผู้บริหาร และครูมีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	ผู้บริหาร และครูมีการสำรวจปัญหา เพื่อประชุมวางแผน							
5	มีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก							
จัดองค์กร (O: Organize)								
6	มีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน อย่างเป็นหมวดหมู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรม กับกลุ่มครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความ					ค่า IOC	แปลผล
		คิดเห็นของ						
		ผู้ทรงคุณวุฒิ						
		1	2	3	4	5		
ลงมือทำ (E: Excute)								
10	มีการดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กับ บุคลากรที่รับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความ					ค่า	แปลผล
		คิดเห็นของ						
		ผู้ทรงคุณวุฒิ						
		1	2	3	4	5		
ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน								
15	(A: Audit) มีการประเมินโครงการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียน ขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	มีการประเมินความเหมาะสมของ บริบทในโรงเรียนขนาดเล็กกับการใช้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัด การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็กกับการใช้การศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	มีการประเมินการดำเนินงานในการจัด การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ใน การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.10 ตารางการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความ					ค่า IOC	แปลผล
		คิดเห็นของ						
		ผู้ทรงคุณวุฒิ						
		1	2	3	4	5		
ปรับปรุงแก้ไข (R: Revision)								
20	มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงพัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	มีการรายงานผลการประเมินให้ คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.10 ผลการประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นด้วยกับหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และเป้าหมายของรูปแบบ โดยค่าความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.00 จึงเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปทดลองกับกลุ่มปฏิบัติการทดลองได้

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลองการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา รูปแบบการบริหาร จัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) และใช้สถิติ t-test ปรากฏผล ในภาพรวม ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการทดลองระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบ การบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (n = 12)

ลำดับที่	รายการข้อความ	O ₁	O ₂	D ₁	D ²
1	ท่านมีความพร้อมในการให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติ ทดลองรูปแบบที่นำมาใช้ในครั้งนี้	2.32	4.45	2.13	4.54
2	ท่านมีความรู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ ผู้วิจัยนำมาปฏิบัติทดลอง	2.30	4.04	1.74	3.03
3	ท่านเห็นว่ากิจกรรมที่นำมาปฏิบัติทดลองมีขั้นตอนที่ ชัดเจนและปฏิบัติได้	2.40	4.32	1.92	3.67
4	ท่านเห็นว่าผลจากการปฏิบัติทดลองมีผลดีต่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.32	4.40	2.08	4.33
5	ท่านเห็นว่าการปฏิบัติทดลองมีคุณค่าต่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.23	4.37	2.14	4.58
6	ท่านเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมที่ใช้สามารถทำให้โรงเรียนบรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้	2.57	4.56	1.99	3.96

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการทดลองระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบ การบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (ต่อ) (n = 12)

ลำดับที่	รายการข้อความ	O ₁	O ₂	D ₁	D ²
7	ท่านเห็นว่รูปแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	2.34	4.45	2.11	4.45
8	ท่านเห็นว่รูปแบบมีความถูกต้องตามหลักวิชาการในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.30	4.03	1.73	2.99
9	ท่านเห็นว่รูปแบบที่ปฏิบัติมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด	2.41	4.33	1.92	3.69
10	ท่านเห็นว่รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และโรงเรียน	2.35	4.39	2.04	4.16
รวม		2.35	4.33	1.98	2.92

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลองการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้ง 10 รายการ โดยรวมค่าเฉลี่ยก่อนทดลองใช้รูปแบบเท่ากับ 2.35 และหลังการทดลองใช้รูปแบบเท่ากับ 4.33 ค่าความแตกต่างเท่ากับ 1.98 ค่าเพิ่มพหุคูณเท่ากับ 2.92 เมื่อทดสอบ ค่า t ปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลัง การปฏิบัติการทดลอง

Paired Samples Statistics					
	n	$\bar{X}$	SD	t	p-value
Pair 1 ก่อนการทดลอง	12	2.35	0.40	10.78	.000**
หลังการทดลอง	12	4.33	0.68		

**p<.01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มทดลองเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในโรงเรียนบ้านหนองผ้อง จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง (Arithmetic Mean) เท่ากับ 2.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) เท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ค่า t-value มีค่าเท่ากับ 10.78 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับสมมติที่ตั้งไว้

ตอนที่ 6 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997) ปรากฏผลในภาพรวม ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม 3 ด้าน

(n = 12)				
ลำดับที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับการประเมิน
1	ด้านประสิทธิภาพ	4.37	0.83	มาก
2	ด้านประสิทธิผล	4.37	0.83	มาก
3	ด้านคุณค่า	4.33	0.84	มาก
รวม		4.36	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประสิทธิภาพ และด้านประสิทธิผล ด้านคุณค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.83$) และรองลงมาคือ ด้านคุณค่า ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.84$)

ตารางที่ 4.14 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ

(n = 12)				
ลำดับที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับการประเมิน
1	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ	4.33	0.78	มาก
2	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ อย่างชัดเจน	4.42	0.79	มาก
3	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.42	0.79	มาก
4	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	4.50	0.80	มากที่สุด
5	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.33	0.78	มาก
6	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับงบประมาณที่ต้องใช้	4.25	0.87	มาก
7	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.33	0.89	มาก
8	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับสื่อและอุปกรณ์ที่นำมาปฏิบัติในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.41	0.90	มาก

ตารางที่ 4.14 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 12)

ลำดับที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ การประเมิน
	รวม	4.36	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.14 ผลการประเมินด้านประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดมี 1 ข้อ ดังนี้ รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.80$) และระดับการประเมินอยู่ในระดับมากมี 7 ข้อโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.79$) รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับสื่อและอุปกรณ์ที่นำมาปฏิบัติในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.90$) รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.89$) รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.78$) และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับงบประมาณที่ต้องใช้ ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.87$)

ตารางที่ 4.15 การประเมินผลการใช้รูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านประสิทธิผล

(n = 12)

ลำดับที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับการประเมิน
1	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.33	0.89	มาก
2	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน	4.42	0.79	มาก
3	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง	4.25	0.87	มาก
4	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าต่อส่วนรวมของโรงเรียน	4.42	0.79	มาก
5	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง	4.42	0.79	มาก
รวม		4.37	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.15 ผลการประเมินด้านประสิทธิผล พบว่า รูปแบบ การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าต่อส่วนรวมของโรงเรียน และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.79$) รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.89$) และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.87$)

ตารางที่ 4.16 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านคุณค่า

(n = 12)

ลำดับที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับการประเมิน
1	ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา	4.25	0.87	มาก
2	ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา	4.42	0.79	มาก
3	ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถแก้ปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.33	0.89	มาก
4	ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ก่อให้เกิดการพัฒนาในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.33	0.89	มาก
5	ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน	4.33	0.78	มาก
รวม		4.33	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.16 ผลการประเมินด้านคุณค่า พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.84$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.79$) ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถแก้ปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ก่อให้เกิดการพัฒนาในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.89$) ท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.78$) และท่านเห็นว่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.87$)

จึงสรุปได้ว่าผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.83$) สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

Christian University of Thailand

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ในการวิจัยนี้กลุ่มทดลองที่ใช้ในการทดลองคือโรงเรียนบ้านหนองฆ้อง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของโรงเรียน และมีการเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน 12 คน คือ 1) ผู้อำนวยการ 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 7 ชุด คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) (Likert, 1967) 2) แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 3) รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม “POEAR Model” เป็นรูปแบบด้านวิธีการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 4) แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) 5) แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกล

ผ่านดาวเทียม ประกอบด้วยกิจกรรมตามรูปแบบ “POEAR Model” 6) แบบประเมินก่อนและหลังการทดลองตามแผนปฏิบัติการ โดยประเมิน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert’s rating scales) และ 7) แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert’s rating scales, 1967)

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยใช้การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ตามแนวคิดของโรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) เพื่อเป็นการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์ในแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามหนึ่ง ๆ กับวัตถุประสงค์ทุก ๆ ข้อ ที่มุ่งวัดในแบบสอบถาม (Rovinelli and Hambleton, 1977) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาสรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

Christian University of Thailand

จากการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาตามลำดับได้แก่ ด้านจัดองค์กร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมกับกลุ่มครูผู้สอน ด้านลงมือทำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านวางแผน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด และด้านตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินความเหมาะสมของบริบทในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2. ผลการออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดจากทฤษฎี รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยกำหนดชื่อ “กระบวนการ POEAR MODEL” ประกอบด้วย 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: Organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) ผู้วิจัยตั้งชื่อรูปแบบนี้ว่า “POEAR Model”

3. ผลประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วย โดยค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00

4. ผลการเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ปรากฏผลอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามข้อคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านปรับปรุงแก้ไข มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรายงานผลการประเมิน ให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาตามลำดับได้แก่ **ด้านจัดองค์กร** เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพ ปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมกับกลุ่มครูผู้สอน **ด้านลงมือทำ** เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านวางแผน** เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ร่วมกันตัดสินใจเลือก กิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด และ**ด้านตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน** เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินความเหมาะสมของบริบทใน โรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทั้งนี้เนื่องจากด้านปรับปรุงแก้ไขเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จเพราะด้านปรับปรุงแก้ไขเป็นการศึกษา เพื่อให้เราสามารถวิเคราะห์ปัญหาของงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน การ สูญเสียเวลา และทรัพยากรที่มากเกินไป สำหรับงานบางอย่าง และงานที่มีข้อผิดพลาดบ่อยๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วจะต้องศึกษาและหากระบวนการที่ถูกต้องและเหมาะสมเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา ของงานที่เป็นอยู่เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยทำให้ผู้ปฏิบัติได้มีโอกาสแสดงความรู้ ความสามารถซึ่งอาจจะเป็นผลดีต่อการเลื่อนระดับขั้น เพิ่มสมรรถนะในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เกิดกระบวนการทำงานใหม่ที่ทำให้องค์กรเกิดประโยชน์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการประหยัด งบประมาณ การประหยัดต้นทุน การประหยัดเวลาในการดำเนินการด้านต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนให้ องค์กรขับเคลื่อนได้อย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ พัฒนะ โสภณ เพ็ชรพวง และญาณิศา บุญจิตร (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุ ราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านการสรุปบทเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล ด้านการสอนซ่อมเสริม ด้านการเตรียมการสอน และ ด้านการบันทึกหลังสอน ส่วน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ยังไม่ได้รับพัฒนาอย่างจริงจัง ผู้รับผิดชอบยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การใช้สื่อและเทคโนโลยี มีน้อย ครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับพัฒนาทำให้ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง 2) ผลการพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม ได้ดำเนินการ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้สอนและให้ฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน

ดาวเทียมโดยมีการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน 3) ผลการประเมินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้น ครูมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยาพร เงินจันทร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัญหาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) สถานที่ 8) ระยะเวลา และ 9) การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมครู 1 ปีการศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้คณะครูโรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรรอบการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผลพบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดจากทฤษฎีของแนวคิดทฤษฎี(Deming, 1982) ทฤษฎีของ เฟย์โฮล (Fayol, 1991) ทฤษฎีของกูลิค และเออร์วิกส์ (Gulick and Urwick, 1937) กรธรรศ ประศาสน์วานิช (2564) นิตยาพร เงินจันทร์ (2565) รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ

4) พัฒนางาน ได้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยกำหนดชื่อ “กระบวนการ POEAR MODEL” ประกอบด้วย 1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revision) ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

วางแผน (P: Plan) หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึง การประเมินโครงการ การประเมินความเหมาะสมของบริบท การประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การประเมินการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึง การนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทราบ การรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก

สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการด้วยวงจรคุณภาพเดมมิง ที่ระบุว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของเฟโยล (Fayol, 1991) เน้นการบริหารจัดการรอบด้านและครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติการ จัดโครงสร้างองค์กร ไปจนถึงการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่วางไว้หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ปัจจัย ทฤษฎีของเขามักถูกเรียกว่า POCCC ซึ่งมีดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้ เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต 2) การจัดการองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้ 3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งงานต่าง ๆ ของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งกระทำให้สำเร็จผลด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน 4) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน และ 5) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้ล่วงหน้า และทฤษฎีของกูลิค และเออร์วิก (Gulick and Urwick, 1937) ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCoRB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ 1) Planning การวางแผน เป็นการวางแผนโครงการกิจกรรม ซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) Organizing การจัดการองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) 3) Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากร มาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ 4) Directing การอำนวยการ เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision-making) เป็นต้น 5) Coordinating การประสานงาน เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการ

ทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น 6) Reporting การรายงาน เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย และ 7) Budgeting งบประมาณ เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 4 ขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ประกอบด้วย 1) วางแผน 2) ขับเคลื่อนดำเนินงาน 3) สรุปรายงานผล และ 4) พัฒนางาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกรรจรศ ประศาสน์วิช (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมพบว่า 1) การวางแผน ควรมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน ผ่านดาวเทียม 2) การจัดการ ควรจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง และสรุปสาระสำคัญจากการเรียนในแต่ละครั้ง 3) การนำผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ และ 4) การควบคุม ควรมีการสรุปผลการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลเป็นประจำ และงานวิจัยของนิธยาพร เงินจันทร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้คณะครูโรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผลพบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่าน

ดาวเทียมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ของรูปแบบกับวัตถุประสงค์ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วย โดยค่าความสอดคล้องทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1 สอดคล้องกับแนวคิดของโรวินลลี และแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977) ที่ระบุว่าค่า IOC เป็นการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามหนึ่ง ๆ กับวัตถุประสงค์ทุก ๆ ข้อที่มุ่งวัดในแบบสอบถาม การลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม จะให้คะแนนเป็น 1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น และให้คะแนนเป็น -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น (พิศิษฐ ตันทวนิช และพนา จินดาพร, 2561) นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่นำมาทดลองใช้มีความเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติในโรงเรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน เมื่อนำมาทดลองใช้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการบริหารสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารได้ รวมถึงใช้เป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และนำไปกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียน สร้างและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบที่จะนำมาใช้ให้ทุกส่วนในองค์กรรับทราบและเข้าใจตรงกัน ว่าทำไมต้องนำรูปแบบดังกล่าวมาใช้ให้ทุกส่วนในองค์กรมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงแนวคิด เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน มีเป้าหมายที่ท้าทายเพื่อจะปรับเปลี่ยนองค์กรให้สามารถพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. ผลการนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ไปทดลองใช้มีผลก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง พบว่า ผลหลังทดลองใช้การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีค่า t-test สูงกว่าผลก่อนทดลองอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบหลังการทดลองใช้ได้ผ่านการพัฒนาทักษะต่างๆ ได้เกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์จริงและเกิดการพัฒนาความคิดอย่างมีระบบ และยังมีการพัฒนากระบวนการทาง

วิทยาศาสตร์เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ซึ่งผู้บริหารจะเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียนให้ได้รับความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและข้อมูลต่างๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากขึ้นส่งผลทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งรูปแบบที่นำมาใช้สามารถทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติยาพร เงินจันทร์ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัญหาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) สถานที่ 8) ระยะเวลา และ 9) การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมครู 1 ปีการศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้คณะครู โรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผลพบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศา หมั่นดี (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกได้ เป็น 2 ส่วน คือ การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน โดยแต่ละส่วนมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. การบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ โดยการสร้างความตระหนักและความพร้อมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน และสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดการทรัพยากรบุคคล โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน จัดครูเข้าชั้นเรียน และพัฒนาบุคลากร มี

การจัดสรรงบประมาณสำหรับซ่อมแซมอุปกรณ์ ซื่อสื่อ วัสดุการเรียนการสอน และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร มีการจัดการระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการติดตั้งให้ถูกต้องเหมาะสม บำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ มีการบริหารจัดการวิชาการ โดยการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ โรงเรียนต้นทางและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลของโรงเรียน และนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง และ 2. การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีการปรับตารางเวลาให้สอดคล้องกับ โรงเรียนต้นทางและบริบทของโรงเรียน ใช้สื่อเสริมในการจัดการศึกษาโดยการจัดหาสื่อ ให้นักเรียนดูการสาธิตจากครู โรงเรียนต้นทาง และผลิตสื่อร่วมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อนการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดการเรียนการสอนและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา มีการวัดประเมินผลการจัดการศึกษา โดยเน้นให้ครูต้องมีการวัดประเมินผลตัวชี้วัดทุกตัวเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรไพฑิณ สอนทิพย์ และจิตติมา วรณศรี (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่าในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาการดำเนินโครงการด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และด้านการตรวจสอบประเมินผล

5. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ปรากฏผลดังนี้

5.1 ด้านประสิทธิภาพ พบว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน นำมาทดลองใช้บรรลุ

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และเหมาะสมกับงบประมาณที่ต้องใช้ บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน สื่อและอุปกรณ์ที่นำมาปฏิบัติ ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม และสถานที่โดยภาพรวมระดับการประเมินอยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการในองค์กรจะต้องถูกต้องเหมาะสม ชัดเจนตรงกับสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและมีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายหลักขององค์กรที่ได้กำหนดไว้เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร การให้คำแนะนำ การสร้างความเข้าใจในการทำงานทั้งระบบจะส่งผลทำให้ทุกฝ่ายในองค์กรมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน แต่อาจจะมีวิธีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละส่วนงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมิตร ทองคาบ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพหมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยคำนึงถึงความประหยัดทรัพยากรใน ทุก ๆ ด้าน แต่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน วัสดุ สิ่งของและอื่น ๆ นอกจากนี้ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถในการลดต้นทุนหรือทรัพยากรต่อหน่วยของผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผน หรือความสามารถในการเพิ่มผลผลิตหรือผลประโยชน์ต่อหน่วยของต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานสูงกว่าที่กำหนดไว้ในแผน โดยประสิทธิภาพเป็นอัตราส่วนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต ประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานจริงเมื่อเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ เริงชัยภูมิ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ 1. การวางแผน 2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ และ 3. ด้านการประเมินผลโครงการ และประสิทธิภาพ การบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ 1. ความพึงพอใจด้านเวลา 2. ความพึงพอใจด้านคุณภาพ 3. ความพึงพอใจด้าน และ 4. ความพึงพอใจด้านปริมาณ และสอดคล้องงานวิจัยของนิดา หมั่นดี (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ การบริหารจัดการ และ

การจัดการเรียนการสอน โดยแต่ละส่วนมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้ 1. การบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ โดยการสร้างความตระหนักและความพร้อมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน และสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดการทรัพยากรบุคคล โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน จัดครูเข้าชั้นเรียน และพัฒนาบุคลากร มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับซ่อมแซมอุปกรณ์ สื่อสื่อ วัสดุการเรียนการสอน และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร มีการจัดการระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการติดตั้งให้ถูกต้องเหมาะสม บำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ มีการบริหารจัดการวิชาการ โดยการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทางและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลของโรงเรียน และนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง และ 2. การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีการปรับตารางเวลาให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทางและบริบทของโรงเรียน ใช้สื่อเสริมในการจัดการศึกษาโดยการจัดหาสื่อให้นักเรียนดูการสาธิตจากครูโรงเรียนต้นทาง และผลิตสื่อร่วมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อนการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จัดการเรียนการสอนและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา มีการวัดประเมินผลการจัดการศึกษา โดยเน้นให้ครูต้องมีการวัดประเมินผลตัวชี้วัดทุกตัวเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ด้านประสิทธิผล พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยที่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความชัดเจนในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เกิดประโยชน์ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง และมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากการที่จะนำรูปแบบมาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรนั้นผู้บริหาร ครูและบุคลากรจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่จะต้องสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรายวิชาได้อย่างเท่าเทียมเสมอภาคและครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ เหมาะสม ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและสะท้อนความสุขไปถึงผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในกระบวนการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของมัวร์เฮด และกริฟฟิน(Moorhead and Griffin, 2001) ได้ให้ความหมายประสิทธิผลว่า ประสิทธิภาพที่สูงจะอยู่ที่ความ

หลากหลายของผลลัพธ์ของบุคคล ผลลัพธ์กลุ่ม และผลลัพธ์ขององค์กร ซึ่งบางครั้งความแตกต่างของประเภทก็จะทำให้ผลลัพธ์ขององค์กรแตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละผลลัพธ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของประสิทธิผลของการสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย วงศ์ศิริสวัสดิ์ ผดุงชัย ภูพัฒน์ และสุวิทย์ บึงบัว (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ต้องการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการสร้างเครือข่าย (PNI modified = 0.22) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยและทรัพยากรพื้นฐาน (PNI modified = 0.20) ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (PNI modified = 0.16) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI modified = 0.12) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (PNI modified = 0.10) และด้านการบริหาร จัดการ (PNI modified = 0.03) ตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของโมตามеди (Motamedi, 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง มุมมองโดยรวมของการศึกษาทางไกลในสหรัฐอเมริกา การศึกษาทางไกลได้รับการอธิบายว่าเป็นการส่งมอบการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนและครูแยกจากกันตลอดกระบวนการเรียนรู้ตามเวลาและระยะห่างทางกายภาพการวิจัยระบุว่าการศึกษาทางไกลสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการประชุมในชั้นเรียนปกติ นอกจากนี้ การวิจัยพบว่าสำหรับนักเรียนบางคน การศึกษาทางไกลทำให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ วัตถุประสงค์ของบทความนี้คือเพื่อให้มุมมองโดยรวมของการศึกษาทางไกลในสหรัฐอเมริกา บทความนี้เริ่มต้นด้วยคำอธิบายของการศึกษาทางไกล นักเรียนที่ศึกษาทางไกล และประสิทธิผล จากนั้นจึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาทางไกลและเทคโนโลยี จะมีการหารือถึงข้อดี ข้อเสีย และปัญหาในการศึกษาทางไกล

5.3 ด้านคุณค่า พบว่า มีคุณค่าอยู่ในระดับมากโดยที่รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการบริหารสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้ เป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการศึกษา และจำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติของโรงเรียน และมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากคุณค่าของงานมีหลายแง่ หลายมุม และหลายมิติ หรืออาจกล่าวได้ว่า

คุณค่าของงานคือประโยชน์จากเนื้องาน การสร้างคน แล การสร้างสังคมที่ดีงามร่วมเย็นเป็น สุข งาน
 ทุกงานควรจะสร้างคนให้มีความสามารถ ซื่อสัตย์ มีความรักในงาน รักในผลของความดีที่เกิดจากงาน
 และสร้างความสามัคคี สู้ดทำผลงานของแต่ละคนแต่ละองค์กรควรเกื้อกูลกัน ไม่เบียดเบียน สอด
 ประสานกันเพื่อความพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของแอมเบิล
 (Gamble, 2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษาในตำบล
 โคลัมเบีย โดยศึกษาสมรรถนะการจัดการของสถานศึกษา การใช้รายการโทรทัศน์ของผู้สอน และ
 ประโยชน์ของการศึกษาทางไกลที่ผู้เรียนได้รับ ผลการวิจัยพบว่า หน่วยจัดการศึกษาทางไกลสามารถ
 จัดการศึกษาได้สนองความต้องการของกลุ่มย่อยได้ ซึ่งทำได้ยากในชั้นเรียนปกติผู้เรียนได้รับโอกาส
 และประโยชน์จากการศึกษาทางไกล ความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลขึ้นอยู่กับรายการว่า
 สามารถสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพียงใด และสมรรถนะในการแข่งขันทั้งทุน
 ความสะดวกสบาย จำนวนผู้รับบริการ การประเมินผลและการจัดการ นอกจากนี้ยังพบว่า การ
 จัดการศึกษาทางไกลที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการวางแผนที่ดีโดยพิจารณาถึงการสอดคล้องของ
 หลักสูตร การสอนและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับงานวิจัยของนิคยาพร เงิน
 จันทร (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้
 การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของครูในการยกระดับ
 คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี
 เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
 (DLTV) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัญหาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์
 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) สถานที่ 8) ระยะเวลา และ 9) การวัดและ
 ประเมินผล ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมครู 1 ปีการศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ 2
 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็น
 กระบวนการพัฒนาให้คณะครู โรงเรียนวัดจันทารามนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมา
 ปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนโดยใช้วงจรรอบการ
 พัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การสะท้อนคิด โดยดำเนินการ 3
 วงรอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งด้าน 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และ 3) ด้านความตระหนัก
 ถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ผลการประเมินประสิทธิผล
 พบว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมสูงขึ้น อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางไกลผ่าน

ดาวเทียมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาณชัย วงศ์ศิริสวัสดิ์ ผดุงชัย ภูพัฒน์ และสุวิทย์ บึงบัว (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ต้องการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการสร้างเครือข่าย (PNI modified = 0.22) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยและทรัพยากรพื้นฐาน (PNI modified = 0.20) ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (PNI modified = 0.16) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI modified = 0.12) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (PNI modified = 0.10) และด้านการบริหาร จัดการ (PNI modified = 0.03) ตามลำดับ

สรุปผลการประเมินผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลปรากฏโดยภาพรวมระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยการนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ไปใช้กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ศึกษาวิจัยการนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปใช้กับหน่วยงาน สถาบันอื่น ๆ ที่มีบริบทแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเองด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษานั้น

Christian University of Thailand

เอกสารอ้างอิง

- กรรณรศ ประศาสน์วนิช. (2564). แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- กัมปนาท วิจิตรศรีกรมล. (2564). การประเมินผลกระทบจากงานวิจัยและพัฒนาหลักการเบื้องต้นและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สถาบันคลังสมองของชาติ.
- เกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ. (2558). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(3), 493-504.
- ครูเจียงรายคอตเนต. (2563). การศึกษาทางไกล, สืบค้นจาก <https://www.kruchiangrai.net/2020/05/10-distance-learning/>
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). ประเภทการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา. สืบค้นจาก 202.28.73.150/educupload/images/stories/210655_01.pdf
- ชลทิศ อุไรฤกษ์กุล. (2562). ความรอบรู้ด้านสุขภาพในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์ระดับพลเมืองเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ. แปลแบบถอดความจาก Health literacy as a population strategy for health promotion: Don NUTBEAM. สืบค้นจาก <http://122.154.73.26/data/HL/HLAsPopulationStrategyThai.pdf>
- ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ ผดุงชัย ภูพัฒน์ และสุวิทย์ บึงบัว. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 17(3), 61.
- ฐาปณีย์ ธรรมเมธา. (2557). อีเลิร์นนิ่ง: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ e-Learning: from theory to practice. โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ: สหมิตรพรังดิงแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2559). บริหารคนบนคุณค่า (Value) ดีกว่าบริหารคนบนหน้าที่ (Responsibility). สืบค้นจาก <https://narongwits.com/value-responsibility/>
- ณัฐวดี วังสินธุ์. (2555). การวิจัยและพัฒนาสู่การจัดการเรียนการสอน. วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี, 1(1), 133-142.
- ดวงเดือน ดิยะบุตร. (2557). การศึกษาทางไกล, สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/47334>

- เดชกุล มัทวานุกุล. (2562). การวิจัยและพัฒนา. สุรินทร์: โรงพิมพ์ ส.พันธุ์เพ็ญ.
- เทพบดินทร์ คะสา. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2 (วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- นันทิยาภรณ์ หงส์เวียงจันทร์ และนิพนธ์ วรรณเวช. (2561). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มี
ประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
, 20(1), 89-99.
- นันทวัช นุนารถ และกษิษาพัชญ์ โทนา. (2563). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกับการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก : โอกาสและความเสมอภาคในยุคไทยแลนด์ 4.0,
บัณฑิตศึกษปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8(1), 289-300.
- นิตา หมั่นดี. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สืบค้นจาก <http://www.thaiedresearch.org/home/paperview>
- นิตยาพร เงินจันทร์. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกล
ผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการยกระดับคุณภาพ
ผู้เรียนของโรงเรียนวัดจันทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1, วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 12(-), 33-47.
- บุญโญรส นาคหัตถ์ดี. (2559). สภาพและปัญหาของ E-DLTV โทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาด
เล็กในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) สาขาวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. (2555). การออกแบบการวิจัย *Research Design* (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรพิลาศ สุนทรหงส์. (2560). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของกรุงเทพมหานคร.
วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 11(2), 368.
- พรศักดิ์ พัฒนะ โสภณ เพ็ชรพวง และญาณิศา บุญจิตร. (2564). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอกีร์รัฐนิคม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- เพชรไพลิน สอนทิพย์และจิตติมา วรรณศรี. (2563). สภาพการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน
ดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์
เขต 3, วารสารจุฬานาครินทร์. นครศรีธรรมราช, 7(10), 389-400.

- มิตร ทองกาบ. (2558). การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 2(2), 208-220.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. (2558). *คู่มือพระราชทาน สอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับ โรงเรียนปลายทาง โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล. กรุงเทพฯ : สยามพรี้น.*
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐาน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*
- เลิศชาย ปานมุข. (2558). *การศึกษาทางไกล*, สืบค้นจาก <http://www.lertchaimaster.com/forum/index.php?topic=51.0>
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2552). การวิจัยและการพัฒนา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 1(2), 3-4.
- วิภาส ทองสุทธิ. (2560). รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(2), 150-164.
- ศราวุธ สุขจินดา, ดวงใจ ชนะสิทธิ์, และอรพรรณ ผู้จินดา. (2562). องค์ประกอบสมรรถนะที่มี ประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสาร Veridian E Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(2), 1105-1120.
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. (2563). *พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล*. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2566, จาก <http://www.dlthailand.com/thima-khxng-khomhkar>
- สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- เสถียร วัชรนิมิต, ณรงค์ พิมสาร, และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2563). รูปแบบการบริหารงาน ด้านการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 5(1), 14-25.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1. (2566). *คู่มือการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่*, <https://www.pck1.go.th/mainpage#>.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2558).คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยี
การศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- เสาวนารถ เล็กเลอลินธุ์. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(28), 187-196.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุค ดิจิทัล.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 10(1), 173-183.
- อนงค์นาถ เคนโพธิ์. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ในโรงเรียนประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- อิทธินันท์ ซอหะซัน, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, และปัญญา ชีระวิทยาเลิศ. (2560). รูปแบบการบริหาร
จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อประสิทธิภาพของหลักสูตรอนุปริญญา สาขานายช่าง
บำรุงรักษาอากาศยาน สถาบันการบินพลเรือน. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 11(1),
148-163.
- เอกภพ พวงประดิษฐ์. (2561). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงพยาบาลพะเยาต่อการจ้างงาน
ภายนอก. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 3(1), 103-118.
- Arddictionary. (2008). *Model*. Retrieved from <http://ar dictionary.com/Model/59082008>
- Bennis, W. G. (1989). *On be Coming a leader*. New York: Addison-Wesley.
- Best W. J. (1997). *Research in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Blogger. (2556). การศึกษาทางไกล (Distance Learning), <https://kasemee.blogspot.com/>.
- Borg, W. R., & Gall, M. D. (1986). *Educational Research: An Introduction* (5th ed.). New York:
Longman.
- Certo, C. S. (2000). *Modern management*. New Jersey: Prentice Hall.
- Deming, W. E. (1982). *Quality productivity and competitive position*. Cambridge, MA: Center for
Advance Engineering, Massachusetts Institute of Technology.
- Dresser, Horatio W., *Human Efficiency: A Psychological Study of Modern Problems*, accessed March
25, 2017, available from <http://www.archive.org /stream/human efficiency 00dresiala>
- Drucker, P. F. (2010). *The Practice of Management*. New York: Harper & Row.
- Fayol, H. (1991). *Generation Industrial Management*. London: Pitman and Sons.

- Gamble, Mary, (2004). *Distance education: Capacity, usage, and implementation in schools of the Commonwealth of Virginia*, (Ph.D. thesis), The George Washington University, United States.
- Grimes, (1993). Going the distance with technology . . . Happy 100th anniversary to distance education. Etin 6-8.
- Gulick, L., & Urwick. L. (Eds). (1937). *Paper on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration.
- Holmberg, B. (1989). *Theory and Practice of Distance Learning*. London Routledge.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In *Reading in Fishbein, M(Ed.)*, *Attitude Theory and Measurement*, New York: Wiley & Son. (pp. 90-95).
- Mahdjoubi, D. (2009). *Four Types of R&D*. Austin, Texas: Research Associate, IC2 Institute.
- Moorhead, G. & Griffin, R. W. (2001). *Organizational Behavior, Managing people and Organization* (5thed.). USA: Houghton Mifflin.
- Motamedi, Vahid, (1999). *An Overall View of Distance Education in the United States*. (Doctoral Candidate in Technology and Education) Mississippi State University, Mississippi State.
- Nikolov, Roumen. (2008). Distance Education in Schools: Perspectives and Realities, *International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education*, 659-674.
- Robbins, S. P., Coulter, M., (2003) *Management*, 7th ed. New Jersey: Pearson Education, 58.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Simonson, M. R., Smaldino, S. E., Albright, M., & Zvacek, S. M. (2000). *Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Takakura, S. (1990). *Research and development: The present state of the art*. In Charoenpit, N. Preedeedilok, K., & Brudhiprabha, P. (Eds.). *Research and development in the next decade Asian perspectives*. P. 3- 17. Bangkok: Office of Research Affairs and Office of International Relations of Srinakharinwirot University.
- Thinkexist.(2008). *The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organization*. San Francisco: Jossey Bass.

Christian University of Thailand

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

Christian University of Thailand

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร. กันยมาศ ชูจีน	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. นายไพฑูรย์ แสงประเสริฐ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. นายสหพัฒน์ เรียงทรัพย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองฆ้อง
อ.บางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. นางพัทธจักรย์ธร ทองเล็ก	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
5. นายสุรศักดิ์ วิเวก	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองฆ้อง
อ.บางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Christian University of Thailand

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ที่ ม.คต.28/ 3411 /2567

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. กันยมาศ ชูจีน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

เนื่องด้วยนางสาวชนิภา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์รามา ณัฐธัญตัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาดำเนินการวิจัยมาจนถึงขั้นตอน การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการนี้หลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยของนักศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อกินันต์ อินทวสิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิภา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: krudearm@gmail.com

ที่ ม.คต.28/ 3412 /2567

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายไพบูลย์ แสงประเสริฐ

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สพป.ปช. 1

เนื่องด้วยนางสาวชนิภา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1" โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์ธัมภา ญัฐธัญตัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาดำเนินการวิจัยมาจนถึงขั้นตอน การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการนี้หลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยของนักศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อันทวีสิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิภา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: knudearnm@gmail.com

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ที่ ม.คต.28/ 34๐๙ /2567

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสหพัฒน์ เรียงทรัพย์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองซ้อง

เนื่องด้วยนางสาวชนิกา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1" โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์รัมภา ณัฐธัญจิรจุ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาดำเนินการวิจัยมาจนถึงขั้นตอน การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการนี้หลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยของนักศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภินันต์ อินทรสิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิกา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: krudearnm@gmail.com

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ที่ ม.คต.28/ 3409 /2567

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพัทธจรรย์ธร ทองเล็ก
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป. ปช. 1

เนื่องด้วยนางสาวชนิภา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์วิมลภา ณัฐธัญติรุจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์วิเศษ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาดำเนินการวิจัยมาจนถึงขั้นตอน การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการนี้หลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยของนักศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภินันต์ อินทร์วิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิภา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: krudearnn@gmail.com

มหาวิทยาลัยคริสเตียน กรุงเทพมหานคร สำนักงานอธิการบดี ถนนโยธา เลขที่ 144 หมู่ 7 ตำบลคลองขามเหนือ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000 โทร. 0-3438-8555 อีเมล: info@christian.ac.th

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ที่ ม.คต.28/ 3410 /2567

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุรศักดิ์ วิเวก
ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองห้อย

เนื่องด้วยนางสาวชนิภา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการมหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1" โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์วิมลภา ณัฐธัญศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาดำเนินการวิจัยมาจนถึงขั้นตอน การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการนี้หลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา เพื่อให้เครื่องมือวิจัยของนักศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภินันท์ อินทร์สิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิภา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: krudearnm@gmail.com

Christian University of Thailand

ภาคผนวก ข

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

เอกสารรับรองโครงการวิจัย
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

เอกสารรับรองเลขที่ : น. 29/2567

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวชนิภา เกษรอุบล

หน่วยงาน : หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่า โครงการวิจัยดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจาก
 คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

วันที่รับรอง : 6 ธันวาคม 2567
 วันที่หมดอายุ : 5 ธันวาคม 2569

ลงชื่อ
 (ศาสตราจารย์ ดร. เพชรน้อย ทองขำชัย)

ประธานกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 มหาวิทยาลัยคริสเตียน

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

Christian University of Thailand

Christian University of Thailand

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางสาวชนิภา เกษรอุบล นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า โดยมีอาจารย์ ดร. รมย์รัมภา ญัฐธัญจิตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงไปได้จำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากท่านเพื่อใช้ประกอบการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โรงเรียนบ้านหนองฆ้อง อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์

ท่านเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเข้าร่วมการวิจัย และยินยอมให้ข้อมูล ความคิดเห็น การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำมาแปลผลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมและใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันของท่าน หากภายหลังท่านเปลี่ยนใจท่านมีสิทธิ์ยุติการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา หากแต่ข้อมูลที่ได้จากท่านนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งท่านคือบุคคลสำคัญในการให้ข้อมูลงานวิจัยของรูปแบบที่ทำการทดลองในครั้งนี้ โดยข้อมูลที่ได้จากท่านทางผู้วิจัยจะเก็บเป็นฐานข้อมูลสำหรับการใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่เผยแพร่ออกสู่สาธารณะชนอันประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวเช่น ชื่อ- นามสกุล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียน ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนทั้งหมด 168 คน เป็นผู้บริหารและคณะครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู เพื่อตอบแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือการศึกษาสภาพปัญหาการบริหาร

จัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ส่วนประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของโรงเรียน และมีการเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน 12 คน คือ 1) ผู้อำนวยการ 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู การตอบแบบสอบถามชุดที่ 5 เป็นแบบประเมินผลการทดลองก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 การนำรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้ง 5 ขั้นตอนให้ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากการศึกษาหลักทฤษฎีงานวิจัย และการตอบแบบสอบถามชุดที่ 6 แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่าต่อรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ใช้ระยะเวลาในการทำการวิจัย เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิ์ ไม่ให้เกิดความเสียหายของผู้ร่วมวิจัยโดยหากเกิดสิ่งใดขึ้นที่กระทบต่อผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้ทำการวิจัยยินดีรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว และหากภายหลังท่านเปลี่ยนใจท่านมีสิทธิ์ยุติการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา

ในระหว่างเข้าร่วมการวิจัย หากท่านมีข้อข้องใจประการใดเกี่ยวกับการวิจัย สามารถติดต่อได้ 24 ชั่วโมง ที่เบอร์มือถือ 08-5593-1151 E-mail: krudearnm@gmail.com หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัย ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนหรือผู้แทนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน จังหวัดนครปฐม โทร 034-388555 ต่อ 1340

หากท่านยินดีเข้าร่วมการวิจัยเพื่อการให้ข้อมูล กรุณาลงลายมือชื่อด้านล่าง และข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอพระเจ้าทรงอวยพระพร

นางสาวชนิกา เกษรอุบล

ผู้วิจัย

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
(Informed Consent Form)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า อายุ..... ปี

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดของวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเป็นอาสาสมัครกลุ่มทดลองในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวเมื่อข้าพเจ้าเห็นว่างานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตขั้นร้ายแรง

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่าผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และหลักการสำคัญของการวิจัยในมนุษย์ หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน และหลักการสำคัญของการวิจัยในมนุษย์ มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตขั้นร้ายแรงให้ถือว่าข้าพเจ้าสามารถแจ้งกับผู้วิจัยเพื่อขอถอนตัวจากการเป็นอาสาสมัครกลุ่มทดลองได้โดยทันที

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....)

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ค 1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- ค 2 แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- ค 3 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- ค 4 แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
โดยใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence)
- ค 5 แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- ค 6 แบบประเมินก่อนและหลังการทดลองตามแผนปฏิบัติการ
- ค 7 แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่าในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

ภาคผนวก ค 1

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
จัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

แบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้สอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของผู้สอบถาม

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย
2. อายุ ☐ 20-35 ปี ☐ 36-45 ปี ☐ 46-60 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการ ☐ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ☐ ครู
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาระดับของสภาพปัญหาแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด

โดยกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องระดับคะแนน มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีปัญหามาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	วางแผน (P: Plan) ผู้บริหาร และครูมีการวางแผน กำหนดนโยบาย การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน โรงเรียนขนาดเล็ก					
2	ผู้บริหาร และครูมีการกำหนดแผนการดำเนินงาน การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมใน					

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
	โรงเรียนขนาดเล็กไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน					
3	ผู้บริหาร และครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอน					
4	ผู้บริหาร และครูมีการสำรวจปัญหาเพื่อประชุมวางแผน					
5	ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด					
6	การจัดองค์กร (O: organize) มีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					
7	มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน อย่างเป็นหมวดหมู่					
8	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน					
9	มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรม กับกลุ่มครูผู้สอน					
10	ลงมือทำ (E: Excute) มีการดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก					
11	กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12	มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา					
13	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ					

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
14	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก					
15	ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) มีการประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					
16	มีการประเมินความเหมาะสมของบริบทในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม					
17	มีการประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม					
18	มีการประเมินการดำเนินงานในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					
19	มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					
20	ปรับปรุงแก้ไข (R: Revision) มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					
21	มีการรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
22	มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

Christian University of Thailand

ภาคผนวก ค 2

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อศึกษาสภาพปัญหา

การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ของแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

คำชี้แจง กรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแต่ละรายข้อระดับของสภาพปัญหาแต่ละรายข้อตามวัตถุประสงค์ว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง กรุณาระบุในช่องข้อเสนอแนะ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
วางแผน (P: Plan)					
1	ผู้บริหาร และครูมีการวางแผน กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
2	ผู้บริหาร และครูมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็กไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน				
3	ผู้บริหาร และครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอน				
4	ผู้บริหาร และครูมีการสำรวจปัญหาเพื่อประชุมวางแผน				
5	ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด				

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
จัดองค์กร (O: organize)					
6	มีการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
7	มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนอย่างเป็นหมวดหมู่				
8	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน				
9	มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมกับกลุ่มครูผู้สอน				
ลงมือทำ (E: Excute)					
10	มีการดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก				
11	กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ				
12	มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา				
13	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ				
14	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียนในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก				

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit)					
15	มีการประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
16	มีการประเมินความเหมาะสมของบริบทในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม				
17	มีการประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอในโรงเรียนขนาดเล็ก กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม				
18	มีการประเมินการดำเนินงานในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
19	มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
ปรับปรุงแก้ไข (R: Revision)					
20	มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงพัฒนา ในการจัดทำแผนการจัดการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
21	มีการรายงานผลการประเมินให้ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ทราบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				
22	มีการรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก				

ภาคผนวก ค 3

รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

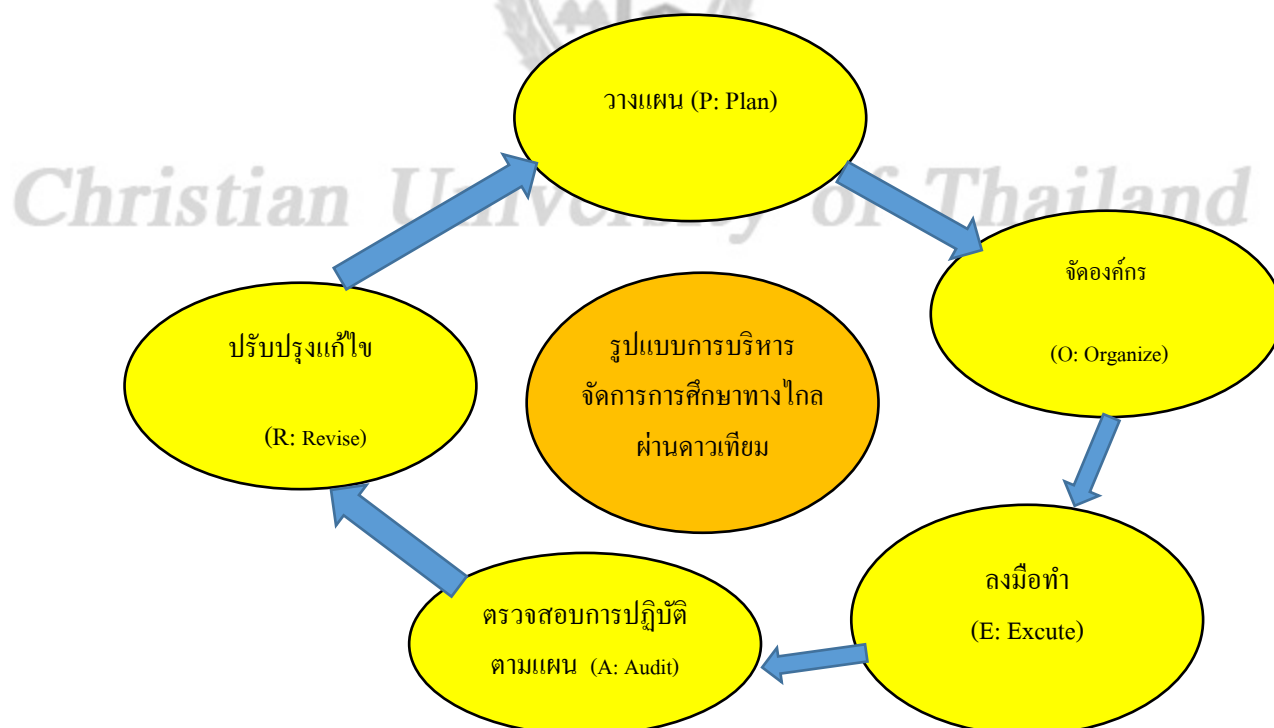
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม

ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดมูลนิธิสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย

หลักการ: การออกแบบ และการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้แนวความคิดมาจากทฤษฎีการบริหารที่มีองค์ประกอบด้านวางแผน 2) จัดองค์กร 3) ลงมือทำ 4) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และ 5) ปรับปรุงแก้ไข

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และนำไปปฏิบัติการทดลองในโรงเรียนบ้านหนองห้อย อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์

รูปแบบ: มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังภาพประกอบต่อไปนี้

รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

วางแผน (P: Plan) หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ให้ความสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ครอบคลุม เนื้อหาตามหลักสูตรมีการจัดการชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ใน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

จัดองค์กร (O: Organize) หมายถึง การเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมในการ จัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรออกเป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้การ ประสานงานระหว่างฝ่ายจัดกิจกรรมและกลุ่มครูผู้สอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ การกำหนดผู้รับผิดชอบภาระงานให้ชัดเจนตามขอบข่ายงาน

ลงมือทำ (E: Excute) หมายถึง การดำเนินการตามแผนในรายละเอียดด้านกิจกรรม ต่างๆ ของการบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถอดบทเรียน การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดบุคลากรที่ รับผิดชอบการดำเนินการ และกำกับด้วยระยะเวลา การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกิด ขึ้นกับบุคลากรที่รับผิดชอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (A: Audit) หมายถึงการประเมินโครงการ การประเมิน ความเหมาะสมของบริบท การประเมินความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การ ประเมินการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) หมายถึงการนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา ใน การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน และผู้ปกครองทราบ การรับฟังข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ใน โรงเรียนขนาดเล็ก

ภาคผนวก ค 4

แบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
โดยใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence)

Christian University of Thailand

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ของรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน

ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจง กรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแต่ละรายข้อระดับของสภาพปัญหาแต่ละรายข้อตามวัตถุประสงค์ว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง กรุณาระบุในช่องข้อเสนอแนะ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมีความถูกต้องเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความถูกต้องเหมาะสม

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อความนั้นมีความถูกต้องเหมาะสม

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง							
2	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ							
3	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการนำไปใช้							
4	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา							
5	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างและองค์ประกอบที่ชัดเจนและน่าสนใจ							
6	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบชัดเจนและเข้าใจง่าย							
7	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม							

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ประมาณค่าความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
8	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบใหม่ที่ ทันสมัย และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้ในสถานศึกษา							
9	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีจุดเน้นที่วิธีการ หรือกระบวนการเพื่อผลลัพธ์ที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์							
10	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์และมี คุณค่าทางการบริหารจัดการ							
11	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำไปใช้ จะต้องใช้ระยะเวลาที่เหมาะสม							
12	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำไปใช้ต้องใช้ ความรู้ ทักษะ และจริยธรรมของผู้ ศึกษาวิจัย							
13	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความประหยัด และคุ้มค่ากับงบประมาณที่ต้องใช้							
14	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถวัดและ ประเมินผลได้							
15	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรปรับปรุงแก้ไข ดังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ							

ภาคผนวก ค 5

แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

การจัดทำแผนปฏิบัติการทดลองดำเนินการตามรูปแบบของการวิจัย 5 ขั้นตอนคือ

1) วางแผน (P: Plan) 2) จัดองค์กร (O: organize) 3) ลงมือทำ (E: Excute) 4) ตรวจสอบการปฏิบัติ
ตามแผน (A: Audit) และ 5) ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise) ตามรายละเอียดในตาราง

ผู้เข้าร่วมปฏิบัติการทดลองการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้าน
หนองห้อง จำนวนทั้งหมด 12 คน คือ

- 1) ผู้อำนวยการ
- 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน
- 3) ครู 10 คน

โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารมีความรู้ในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
2. เป็นผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนในการอนุมัติการจัดการการศึกษาทางไกลผ่าน
ดาวเทียม
3. เป็นผู้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของการจัดการการศึกษาทางไกลผ่าน
ดาวเทียม

ที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.	วางแผน (P: Plan)	เพื่อเตรียมความพร้อม ในการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม	1. ประชุมครูและบุคลากร ทำ ความเข้าใจอธิบายรายละเอียด ของบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม 2. ผู้รับผิดชอบเสนอกิจกรรม ตามกลยุทธ์ของโรงเรียน	มิถุนายน 2567	ผู้วิจัย
2.	การจัดองค์กร (O: organize)	เพื่อจัดสรรทรัพยากร ให้มีความเหมาะสม เพียงพอและเกิดความ คุ้มค่า	1. คัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของกลยุทธ์ในการจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2. พิจารณาความเหมาะสมของ งบประมาณ บุคลากร และสื่อ อุปกรณ์ ระยะเวลา 3. อนุมัติกิจกรรม	กรกฎาคม 2567	ผู้วิจัย

ที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3.	ลงมือทำ (E: excute)	เพื่อให้ดำเนินการตาม กิจกรรมและขั้นตอนที่ ชัดเจน	1. ติดตามผลบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2. ให้คำปรึกษาแนะนำ ในกรณีที่มีปัญหา และ ให้กำลังใจในการปฏิบัติงานตาม กำหนด 3. กำหนดให้มีการรายงานผล ของบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม	สิงหาคม 2567	ผู้วิจัย
4.	ตรวจสอบการ ปฏิบัติตามแผน (A: Audit)	เพื่อรู้จักบทบาทหน้าที่ ในการดำเนินงาน	1. ดำเนินงานให้สำเร็จตามเวลา และเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2. ควบคุมดูแลฝ่ายต่างๆ ที่ขึ้นกับ กลุ่มบริหารจัดการการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมให้ ปฏิบัติงานไปตามหน้าที่ รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนมีประสิทธิภาพ 3. ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ใน การร่วมกันปฏิบัติงานของ โรงเรียนให้เกิดผลดีมี ประสิทธิภาพ	กันยายน 2567	ผู้วิจัย
5.	ปรับปรุงแก้ไข (R: Revise)	เพื่อทราบประสิทธิภาพ และประสิทธิผลใน บริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม	1. ประเมินผลความสำเร็จตาม ตัวชี้วัดของบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2. รายงานผลความสำเร็จของ บริหารจัดการการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม	กุมภาพันธ์ 2568	ผู้วิจัย

แบบประเมินผลก่อนและหลังการทดลองตามแผนปฏิบัติการ

Christian University of Thailand

แบบประเมินผลการทดลองก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

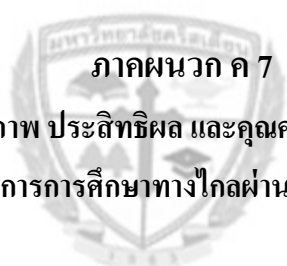
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาผลของการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้นำมาทดลองใช้ว่ามีความคิดเห็นต่อข้อคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย (✓) ลงในระดับที่ท่านมีความเห็นหลังได้ทำกิจกรรมแล้ว ดังเกณฑ์ข้างล่างนี้และหากมีข้อเสนอแนะ โปรดระบุ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผลการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1	ท่านมีความพร้อมในการให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติทดลองรูปแบบที่นำมาใช้ในครั้งนี้						
2	ท่านมีความรู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ผู้วิจัยนำมาปฏิบัติทดลอง						
3	ท่านเห็นว่ากิจกรรมที่นำมาปฏิบัติทดลองมีขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้						
4	ท่านเห็นว่าผลจากการปฏิบัติทดลองมีผลดีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
5	ท่านเห็นว่าการปฏิบัติทดลองมีคุณค่าต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
6	ท่านเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ใช้สามารถทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผลการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
7	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน						
8	ท่านเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้องตามหลักวิชาการในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
9	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่ปฏิบัติมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด						
10.	ท่านเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และโรงเรียน						

ภาคผนวก ค 7

แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ในการใช้รูปแบบการบริหาร
จัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

Christian University of Thailand

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณค่า ต่อรูปแบบที่ผู้วิจัยได้นำมาทดลองใช้ว่า
ข้อคำถามแต่ละข้อ อยู่ในระดับใด อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางความ
คิดเห็นตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล/คุณค่า ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล/คุณค่า ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล/คุณค่า ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล/คุณค่า ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล/คุณค่า ในระดับ น้อยที่สุด

และหากมีข้อเสนอแนะปรับปรุงอย่างไร โปรดระบุ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
ประสิทธิภาพของรูปแบบ							
1	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ						
2	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน						
3	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้						
4	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้						
5	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
6	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับงบประมาณที่ต้องใช้						
7	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
8	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับสื่อและอุปกรณ์ที่นำมาปฏิบัติในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
9	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับระยะเวลาในการปฏิบัติในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
10	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับสถานที่ที่จัดกิจกรรม						
ประสิทธิผลของรูปแบบ							
11	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
12	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน						
13	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง						
14	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าต่อส่วนรวมของโรงเรียน						
15	รูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง						
คุณค่าของรูปแบบ							
16	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา						
17	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา						
18	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้สามารถแก้ปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
19	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้ก่อให้เกิดการพัฒนาในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						
20	ท่านเห็นว่ารูปแบบที่นำมาทดลองใช้จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน						

Christian University of Thailand

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย

Christian University of Thailand

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ที่ ม.คต.28/ 0448 /2568

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

เอกสารที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 5 ฉบับ
2. เอกสารรับรองโครงการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

เนื่องด้วยนางสาวชนิภา เกษรอุบล รหัสนักศึกษา 662020 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ให้ทำวิจัยชื่อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” โดยมีอาจารย์ ดร.รมย์รึมภา ณัฐธัญศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขณะนี้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียงเป็นองค์ความรู้ใหม่ต่อไป ในการนี้หลักสูตรฯ จึงขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย จากผู้บริหารและครูในโรงเรียนของท่าน จำนวน 5 คน ดังรายละเอียดในแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกับจดหมายฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยuthาสิต อินทวิสิน)

คณบดีคณะสหวิทยาการ

ผู้ทำวิจัยนางสาวชนิภา เกษรอุบล

เบอร์โทรศัพท์ 085-593-1151 E-mail: krudearnm@gmail.com

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	ชนิภา เกษรอุบล
วัน เดือน ปี เกิด	6 มิถุนายน 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน	109 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10700
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองม่วง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77170
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	คศ. 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	บธ.บ. (ระบบสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา
พ.ศ. 2554	ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Christian University of Thailand